

SOBAT

10e jaargang nr. 2 - April 1995

nummer 40

VOMI

VERENIGING
OUD MILITAIREN
INDIËGANGERS

OORLOGSGRAVENSTICHTING

BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Het aantal bloemleggingen in het Verre Oosten nam opmerkelijk toe.

Bloemlegging en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsalachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen. Een annonce over deze mogelijkheid werd geplaatst in een aantal uitgaven o.a. van oud-strijders- en reünieverenigingen, in verband met het feit dat het 50 jaar geleden was dat ons Koninkrijk in de oorlog werd betrokken en de bevrijding 45 jaar geleden. Hierdoor nam het aantal bloemleggingen ten opzichte van 1989 opmerkelijk toe.

Bestellingen dienen uiterlijk 8 weken voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore en Ambon gelden aparte voorwaarden waarover deegewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

In Indonesië bedroeg het uitgevoerde aantal opdrachten 1439 inclusief 33 kransleggingen namens diverse verenigingen en comités. In 1989 bedroegen deze aantallen 926 resp. 271. Op verzoek van nabestaanden werden 836 graffoto's verstrekt (450 in 1989).

Op de Erevelden in Thailand werden 226 bloematukjes geplaatst, inclusief 2 kransen (in 1989 bedroeg dit aantal 144).

In Hong Kong werden 2 bloemleggingen uitgevoerd.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen f 7,50, met foto f 10,-. Tevens is het nu mogelijk voor de Erevelden in Indonesië kleine kransen te bestellen voor plaatsing bij de individuele graven; kosten -16,- inclusief foto. Grote kransen van f 30,- tot f 50,- zijn bedoeld voor kranslegging bij de monumenten, door comités en verenigingen.

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloematukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een kleine foto.

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtsfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat van 18 x 24 cm. bedraagt f 15,- inclusief porto.

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
Zeestraat 85, 2518 AA 's-Gravenhage
Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage
Telefoon 07 03 63 34 34 - Giro 401.000

Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962

Mauritslaan 1 - 6074 AS Melick
Telefoon 047 25 20 94

Fondsenverwerving standbeeld Generaal Spoor

Zilveren legpenning Nationaal Indië-monument 1945-1962

De Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 wil bij het herdenkingscomplex in het Roermondse stadspark Hattem een paviljoen bouwen dat aan de 30.000 bezoekers per jaar allerhande voorzieningen kan bieden. Dat paviljoen zal de naam "Generaal Spoor-paviljoen" gaan dragen.

Bij het paviljoen zal een standbeeld van Generaal Spoor, de legendarische voormalige legercommandant in de vroegere overzeese rijkdelen, worden neergezet. Onder andere ook om de fondsen voor het laten maken van dat standbeeld bijeen te krijgen is een zilveren legpenning van de Stichting Nationaal Indië-monument aangemaakt. Die wordt door de stichting voor f 100,- per stuk aan de man gebracht. In die prijs is een bijdrage voor het Generaal Spoor-standbeeld begrepen en een bedrag voor de instandhouding van het Nationaal Indië-monument 1945-1962.

Bij het Nationaal Indië-monument 1945-1962 worden ongeveer 5900 militairen van het koninkrijk herdacht die tussen 1945 en 1962 in het toenmalige Nederlands Oost-Indië en op Nieuw-Guinea van het vaderland bij krijgsverrichtingen het leven verloren. Tot het complex behoren een obelisk met fontein- en trappenstelsel, een aantal ereafzels waarop 112 onderdelen van de vroegere krijgsmacht af een eigen herdenkingsplaquette hebben neergelegd en 18 grote roestvrij stalen zuilen waarin de namen van de ongeveer 5900 gesneuvelde militairen zijn gegraveerd. De jaarlijkse Nationale Dodenherdenking werd op 7 september 1982 door 12.000 mensen bijgewoond.

De penning wordt door atelier RE-Diamant in Roermond vervaardigd in gietwerk van het 'eerste' zilvergehalte (925/1000). Dat zilvergehalte wordt gegarandeerd door een rijkskeurmerk van de Waarborg. De penning heeft een diameter van 35 mm en een gewicht van ± 19 gram.

De voorzijde van de penning draagt de symbolen uit de top van de obelisk met het randschrift 'Nationaal Indië-monument 1945-1962'. De keerzijde draagt het opschrift 'Palmam Qui Meruit Ferat' (de erepalm is voor hen die hem verdiend hebben). Dat is het opschrift dat ook op een paneel bij het Roermondse monument is aangebracht.

De legpenning kan worden besteld bij de Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962, Mauritslaan 1, 6074 AS Melick. De betaling kan geschieden door insluiting van een girocheque of girobataalkaart van f 100,- over te maken op rekening 17.41.74.039 van de Rabobank Roermond of op rekening 13.41.74 van de Postbank.

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res. luitenant-kolonel der artillerie h.d.
leden: R. Boekholt, brigade-generaal der fuseliers h.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigade-generaal h.d.
S.A. Lapeé, Ridder MWO, majoor h.d.
H.A.M. Brogwers, luitenant-kolonel der infanterie Staf Inspecteur
Generaal der Krijgsmacht
P.H. de Vries, kolonel der cavalerie,
Chef Staf 1e Divisie "7 december"

erelieden: J.W.J. in den Beeken
mev. H. Zantinge-Edens

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e voorzitter: drs T. Leuba
secretaris: G. Detemman, Beengraas 68
3068 PB Rotterdam, tel. 0104205139
penningmeester:
D. Meunier, Lijsterlaan 12
3055 CH Rotterdam, tel. 0104189239
postbanknummer 42.39.358
banknummer 45.85.91.300 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam
alg. adjunct:
leden: C.L.W. van Hoolen
N. den Hollander
Victor C. Bridé

Ledenadministratie

N. den Hollander
Saturnusstraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 0412025108

Sociale Commissie

voorzitter: Victor C. Bridé
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag, tel. 0703280632

Redactiecommissie

eindredacteur: L.C. Zéguers, Albertuslaan 76,
6861 TC Korkrack. Tel. 045-454013
leden: R. Grit, Balloo 90, 9458 TD Balloo,
Tel. 05924-1361
J. Zwaan, Lijstje 45, 1034 KN
Amsterdam, Tel. 020-6319151

Boeken ter recensie stonden aan:

J. Zwaan
Lijstje 45
1034 KN Amsterdam

Filmdienst

J. de Wit, Molendriek 60
2553 GR Den Haag
tel. 0703577822

Correspondentie

1. opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden o.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariaatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".

2. zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgaaf van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de mening van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Druk: Helton van Hoorningen Drukkerij B.V. Den Haag

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideale, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partijpolitieke zichting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en verwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Bridé
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 0703280532

2de voorzitter

Jaap Veldijk
Generaal Spoorlaan 709
2285 JF Rijswijk (ZH)
tel. 0703943048

Notulente

Iida Zantinge-Edens
Van Sandickstraat 31
7711 HW Nieuwleusen
tel. 052981283

DISTRICTCOÖRDINATOREN

Noord Nederland

Ben C.H. Habich
Boeckloerweg 10
8365 TJ Niebert
tel. 0594549503

Oost Nederland

Joring Bakker
Schoolstraat 25
7471 WS Geer
tel. 0547071155

Midden Nederland

Henk J. Riemadijk
Vuurlootstraat 288
8171 XH Woosden
tel. 037883182

West Nederland

Carel Ph. van Buzen
Prinses Beatrixlaan 302
2273 XX Voorburg
tel. 0703880777

Zuid Nederland

Geerd H.L. Offerman
Tolbergcentrum 143
4708 GC Roosendaal
tel. 01650738343

COMMISSARISSEN

Groningen

vacant

Overijssel

Jan Timmer
Valeriestraat 28
7604 CP Almelo
tel. 05467819436

Drenthe

Ben C.H. Habich
Boeckloerweg 10
8365 TJ Niebert
tel. 0549549503

Zuid-Holland Noord

Bob Verhoef
Beatrixlaan 10
2751 XC Maastricht
tel. 017931637

Friesland

Hans N. Elom
Garben Ymcastraat 13
8723 CP Roudum
tel. 051422107

Rivierland

Gerrit W. Soetelaars
Gerestraat 28
8817 CH Bergharen
tel. 068731986

Veluwe

Henk J. Riemadijk
Vuurlootstraat 288
8171 XH Woosden
tel. 0578873182

Noord-Holland

Henk J. Harmeen
Egelantierlaan 26
3015 KJ Haarlem
tel. 023240010

Flevoland

Frits H.A.M. Frantzen
Overvriend 13
1366 AE Almere
tel. 03675318972

Zuid-Holland Zuid

Jaap H. van Braugel
Rothedamsweg 167 d
3332 AG Zwijndrecht
tel. 070126758

Zeeland

Wim van Elleveld
Calvusstraat 12
4532 KW Terneuzen
tel. 01150714911

Noord-Brabant West

Geerd H.L. Offerman
Tolbergcentrum 143
4708 GC Roosendaal
tel. 01650738343

Utrecht't Gooi

Wim J. Schilten
Comeniuslaan 99
3706 ED Zoeter
tel. 0340456828

Noord-Brabant Oost

Anthon F. Pennings
Thorbeckestraat 101
5344 SM Oss
tel. 0413023515

Limburg

Harry J.A. Dols
Heerlenweg 48
6132 CL Sittard
tel. 046521315

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leen van Eijk
Oost Koninkweg 12
2481 EP 't Hor
tel. 017222716

Assistent beheerder

Tjibbe J. Gennep
A. van Housdenstr. 15
2481 VT 't Hor
tel. 0172227452

Propaganda Fonds

Jac. M. Holstwin
De Goede Hoop 13
3021 AP Haarlem
tel. 023253058

sociale
VERENIGING
VOMI

afgeleverd bij

afzetting
verzoeken
platform

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 40 - 10e jaargang nr. 2
April 1995

Bij de voorplaat

On the idle hill of summer
Sleepy with the flow of streams,
Far I hear the steady drummer
Drumming like a noise in dreams.

Far and near and low and louder
On the roads of earth go by
Dear to friends and food for powder
Soldiers marching, all to die.

(A.E. Housman, 1859-1936)

De discussies over de rechtmatigheid van onze strijd in Indië en de wijze waarop wij deze strijd hebben gevoerd zal nog wel even aanhouden. Bij al deze discussies in Nederland mogen wij echter een ding nimmer uit het oog verliezen.

Dat is de trouw die vele Indonesiërs aan Nederland en aan ons Koningshuis hebben betoond. Velen van hen zijn in de strijd tegen Japan op gruwelijke wijze om het leven gebracht omdat zij het "merah, poethi dan birce" trouw wilden blijven tot in hun dood.

En ook na de uitroeping van de Republiek op 17 augustus 1945 door Soekarno c.s. bleven velen ons trouw. Een trouw tot in de dood.

Kruisen zoals op de omslag van dit nummer getuigen daarvan. Kruisen die de namen dragen van die getrouwen.

Als wij in Nederland reeds zo sterk emotioneel reageren op een mogelijke de facto erkenning van de Republiek per de datum 17 augustus 1945 hoe moet het deze getrouwen aan ons Vaderland en aan ons

Koningshuis dan te moede zijn?

Moeten zij dan als landverraders worden gezien? Als mensen die de wapens tegen hun wettige regering hebben opgenomen?

Als Princen zijn landverraad thans wordt vergeelijkt, wordt zijn schuld dan nu in hun schoenen geschoven?

Zij zijn onze strijdmakers geworden en gebleven. Onze "sobats" tot op de dag van vandaag. Zij hebben hun trouw met ons gedeeld en verscheidene van hen zijn op onze erevelden begraven.

Het is goed dat ook hun namen zijn vermeld op ons monument in Roermond.

Maar als wij bezig zijn om in elke gemeente de namen van de in Indië gevallen militairen op een monument vermeld te krijgen dan hebben zij geen gemeente.

Of zou er een gemeente te vinden zijn die deze gevallen strijdmakers zou willen adopteren?

Naast het gedicht van Housman is een foto met een kruis zonder een naam.

"Onbekend" staat er op. Mij treft telkens weer de kilheid van dit opschrift.

Foto's gemaakt van de graven van Britse soldaten gesneuveld bij Arnhem laten soms zien dat de Duitsers op het kruis hadden geschilderd "Ein unbekannter Englischer Soldat".

En op de Britse graven staat er dan meestal "An unknown soldier of the great war" o.i.d. met daaraan toegevoegd "Known unto God".

Het komt op mij over dat daar meer eerbied uit spreekt dan uit het kille "onbekend".

Wij willen hopen dat de trouw van onze "inheemse" strijdmakers een voorbeeld mag zijn en blijven in de geschiedenis van dit land en zijn overzeese Rijksdelen.

Een trouw die in de huidige tijd maar al te zeer in een kwaad daglicht wordt gesteld.

T. Lentz

Foto omslag: Beschikbaar gesteld door "Oorlogsgravenstichting".

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór 1 mei a.s. aan: Zie onder rubriek: VAN DE REDACTIE. S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

V.O.M.I.

**Speciale aanbieding
V.O.M.I. - adreszegels**

victor c. bridé ovw
117 van nijenrode straat
2597 st 's-gravenhage
tel. 070 * 3 28 05 32
postbank(giro) 22 08 52

afmetingen 42 x 21 mm gegomd
500 stuks (minimum) f 35,- franco

**V.O.M.I. - demobilisatiespeldje
met sureté en zwaar verguld**

K.B. kwaliteit f 10,00 franco

V.O.M.I. - OVW insigne
afmeting 11 mm hoog
met sureté en zwaar verguld
K.B. kwaliteit f 10,00 franco

U kunt ze bestellen bij het Fonds
Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland te
Ter Aar
V.B.

N.B. voor de adreszegels moeten minimaal 56 deelnemers zijn wil de drukker tot de aanmaak kunnen overgaan!

RECTIFICATIE

In "Sobat" 39 zijn enkele storende foutjes geslopen, te weten:
Artikel "Terug naar Oost-Java" op pagina 18 en 19.
Na de laatste regel van dit artikel op pagina 19, na het woord - hartverwarmend - dient men met lezen verder te gaan op pagina 18 met stukje tekst boven de titel, beginnende met het woord - Goed - en eindigend met de naam van de inzender J.N. Blom.

Artikel "Dodenherdenking 1995" op pagina 19.
De attente lezer zal het opgevallen zijn dat daar waar staat - op de Erevelden Candi en Kalibanteng te Surabaya - dit niet juist is. In plaats van Surabaya had daar Semarang moeten staan.
Onze excuses hiervoor.

POSTZEGELS - SIGARENBANDJES EN TELEFOONKAARTEN

Heel hartelijk dank weer voor de zendingen. U staat ons bij andere bij te staan. Blijft hier alstublieft mee doorgaan.
V.B.

TELEFOONKAARTEN

Daar het in 1996 vijftig jaar geleden is dat de 1e, 2e en 3e Infanterie Brigades als onderdelen der "7 December Divisie" naar het vml.

Nederlands-Indië werden gezonden, zal een 4-tal telefoonkaarten worden uitgegeven (4 x 250 st.). Deze kaarten hebben als logo het E.M. Embleem alsmede een eigen logo, voor iedere Brig. is een eigen kaart met daarop vermelden alle bij die Brig. ingedeeld zijnde onderdelen, alsmede een krt voor de Div. Staf. Deze telefoonkaart met 25 telefoonnummers is te bestellen tegen storting van f 15,- op giro 5232808 tnv F. Noordsij te Amersfoort, met vermelding welke telefoonkaart, Div., 1e, 2e, 3e IB. De kaarten worden medio 1e kw. 1996 franko thuis toegezonden.

JOOP F. HESE

te Tijnarlo
registratienummer 28 03 28 062

ruim 5 1/2 jaar onvermoeibare inzet voor V.O.M.I. Drenthe en in het bijzonder als **SOCIAAL CONTACTMEDEWERKER KRING ASSEN**

Joop, hartelijk dank voor alles wat je voor ons deed. Maar helaas laat de gezondheid van jouw echtgenote en van jou niet toe dat je ons langer actief kunt blijven ondersteunen. Wij zullen je volharding nooit vergeten. Merci en een Ere-salut voor jou Joop!

Victor

FILMDIENST

(Aan het voorlopige programma nog toe te voegen:)

28 sept.	14.00 uur	Jeugdhuis "Trosbeek", Maanstraat 20, Brunneum Limburg
17 okt.	14.00 uur	Café-Rest. "t Kaar", Stationsstraat 126, Beek, Limburg
24 okt.	14.00 uur	Café-Rest. "t Groene woud", Graatschap Hornelaan 32, Weert, Limburg
09 nov.	13.45 uur	Mauritshal, Hoogeveen, Drenthe
14 nov.	13.30 uur	De Wieken, Roosendaal

J.J.H. de Wit

VAN DE BESTUURSTAFEL

Het duurt ogenschijnlijk nog lang voor dat het 7 september is en we met z'n allen naar Roermond tijgen voor onze jaarlijkse herdenking. Nochtans zouden we alle leden willen oproepen reeds NU de aanvragen voor vrij vervoer op DONDERDAG 7 SEPTEMBER 1995 aan te vragen bij Stichting Dienstverlening Veteranen, Maliebaan 87f, 3581 CG Utrecht.

Op de envelop vermelden:

Aanmelding vrij vervoer 7/95; ook het nummer van uw veteranenpas vermelden: één en ander is ook te lezen ander het hoofd Veteranennieuws in de Legerkoerier nr. 3 van maart 1995.

Oh, u ontvangt de Legerkoerier niet? En u hebt ook niet de twee biljetten voor twee maal 1 dag of 1 maal 1 dag met uw partner vrij te reizen, waarheen dan ook, ontvangen?

Dan met gezwinde spoed een Veteranenpas aanvragen bij uw verenigingssecretaris.

De penningmeesters van de verenigingen hebben ons gemeld dat méér dan in andere jaren zeer laat de contributie wordt overgemaakt. Dit bete-

kent dat zowel uw eigen vereniging als VOMI Nederland in betalingsmoeilijkheden dreigen te komen. Derhalve deze OPROEP:

Zoek uw acceptgiro of betaal via uw giro/bankrekening uw contributie van f 30,- (of meer?) direct na het lezen van dit bericht. Uw penningmeester zal u zeer dankbaar zijn.

Het bestuur van VOMI Nederland heeft op 24/1'95 (u weet wel: de dag vóór het aanbieden van de petitie) een bijeenkomst gehad met de voorzitters van de aangesloten verenigingen om het aanbieden op ordelijke wijze te laten geschieden. U las hierover reeds in de vorige "Sobat", 's Middags heeft het bestuur VOMI Nederland een reguliere bestuursvergadering gehouden en daarbij over o.a. de volgende punten gesproken: a) In Breda hebben voorzitter en secretaris een gesprek gehad met het bestuur van de Stichting Reüniecommissie Nieuw-Guineastrijders. Na een verkennend gesprek met de Stichting (hebben géén leden!) is voorgesteld dat wij een aanbevelingsbrief zullen samen-

stellen en dat wij die éénmalig in de "Sobat" afdrukken. Zij stellen ons hun adressenbestand ter beschikking voor éénmalige mailing.

b) Op 26 januari is er een gesprek geweest tussen DB VOMI Nederland en 3 vertegenwoordigers van F.I.M. onder leiding van de voorzitter Raad van Advies in het bijzijn van de adjudant van de Inspecteur-Generaal der Veteranen.

c) Het is opgevallen dat bij de aankondiging van de herdenkingsdag op 3 mei, waar wordt gesproken over "veteranen van de nederlandse krijgsmacht het KNIL, de gouvernementsmarine en het Koopvaardijpersoneel" wederom de Binnenlandse Strijdkrachten worden vergeten.

d) Hoewel ons officieel vrij vervoer is toegezegd voor onze lustrumviering, wordt dit evenement niet genoemd in de opstelling van evenementen waarvoor vrij vervoer kan worden aangevraagd. De opzet van de viering zal daardoor moeten worden gewijzigd aangezien het te laat is om voor een grote bijeenkomst representatieve sprekers te "strikken".

STICHTING HERDENKING 15 AUGUSTUS 1945

In 1995 herdenkt de Nederlandse bevolking, in het bijzonder de Indische gemeenschap, dat een halve eeuw geleden door de capitulatie van Japan op 15 augustus 1945 voor het Koninkrijk der Nederlanden een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog.

In de loop van het tiende lustrumjaar zal de Stichting hieraan op diverse wijzen bijzondere aandacht besteden; hiervoor heeft uiteraard vooroverleg plaatsgevonden met het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Op 15 augustus 1995 vindt te 's Gravenhage een bijzondere herdenkingsbijeenkomst plaats. De herdenking vangt in de ochtend aan in het Nederlands Congresgebouw en wordt daarna voortgezet

met de ceremoniële herdenking bij het Indisch Monument in aanwezigheid van H.M. de Koningin. De Indische klok bij het monument zal dan voor de eerste maal worden geluid.

In de loop van dit lustrumherdenkingsjaar zullen eveneens plaatsvinden:

- een herdenkingsexpositie van 12 tot 24 juni in het gebouw van de Ridderzaal te 's Gravenhage;
- een herdenkingsconcert op 22 juni door de Martinierskapel in de Anton Philipszaal te 's Gravenhage;
- een tweedaags herdenkingssymposium op 21 en 22 september, respectievelijk te Leiden en

's-Gravenhage;

- het uitbrengen van een video, gebaseerd op de audio-visuele presentatie van de Stichting uit 1992 (Indisch Verleden 1941-1945);
- de realisatie van een herdenkingspenning en een herdenkingsboek lustrum 1995;
- een Indiëdag op 6 en 7 mei te Soesterberg, in het kader van de manifestatie "50 jaar Bevrijding"; daarbij zal het voormalig Nederlands-Indië en het huidige Indonesië centraal staan.

Detailgegevens (exacte tijd, plaats, kosten en aanvraagprocedures) zijn nog niet volledig beschikbaar.

R. Boekholt (voorzitter Stichting Herdenking 15 augustus 1945).

Het recht, de wet en de gelijkheid (Slot)

MOTTO: Het leven is niet een voortdurende strijd om het bestaan, maar een voortdurende strijd om de zin van het bestaan.

Dat het een slechte gewoonte is weet ik wel, maar op mijn leeftijd verander je dat niet meer. Ik lees namelijk nooit een voorgaand artikel weer over. Dat betekent dat ik gemakkelijk in herhaling kan vervallen. Ook een eigenschap van oudere "heren". Het is daarom dat ik nu maar een "slot" schrijf, dan kan ik straks weer rustig in herhaling vallen.

In de voorgaande artikelen heb ik getracht enige grondlijnen aan te geven die naar mijn zienswijze te maken hebben met wat ik "het omdenken" wil noemen. Het ging hierbij om het "omdenken" op het gebied van de religie, het recht en de politieke orderingsbeginselen.

Ik wil in dit verhaal trachten de gevolgen daarvan te schetsen voor elk der gebieden en hun onderlinge samenhang. U dient daarbij wel te beseffen dat dit mijn persoonlijke "lekenopvatting" is.

De religie

In de hieraan voorafgaande artikelen heb ik betoogd dat religie te maken heeft met twee soorten relaties t.w. een relatie God-mens en een relatie mens-mens.

Oorspronkelijk werd op de relatie God-mens de grootste nadruk gelegd. De relatie mens-mens werd als een afgeleide gezien van de God-mens relatie.

De relatie God-mens heb ik een verticale relatie genoemd de relatie mens-mens een horizontale relatie.

Hierbij vloeit de horizontale relatie uit de verticale relatie voort.

De diepste relatie God-mens werd gevonden in de mystiek, de z.g. "unio mystica" ofwel de éénwording met de oerbron van het leven.

Gewoonlijk wordt deze relatie echter tot uitdrukking gebracht in het dagelijkse begrip "eredienst" d.w.z. het eerbewijzen aan God de schepper van hemel en van aarde i.e. van al het bestaande of nog anders gezegd van alle zienlijke en onzienlijke dingen. Naar mijn persoonlijk gevoel zijn de grote kerken in het midden van het

dorp (die men daar moet laten) dan ook bedoeld als grote koninklijke paleizen waar God woont temidden van de mensen.

Een symbool van zijn heersen over het leven en de dood van alle dag. Prachtig komt dit ook tot uitdrukking in het bekende Duitse lied: "Grosser Gott wir loben Dich".

Ziel en lichaam

Onder invloed van de Griekse filosofie werd de mens niet meer als een eenheid gezien maar als een tweeenheid, namelijk lichaam en ziel (geest).

En bij het sterven van de mens ontweek dan de ziel uit het lichaam naar het dodenrijk.

Daarmee trad in de theologie van het christendom de gedachte van een "hiernamaals" op.

Een volgende stap was dat de "gelovige" aan Gods kant kwam te staan en de "ongelovige" aan de kant van "de machten der duisternis" (de duivel, de satan, of het boze). Hemel en hel (en ook vagevuur) waren daarvan de begeleidende begrippen.

In het onderscheid dat gemaakt kan worden tussen de zogenaamde "diesseits Religieën" (d.w.z. op het hier en nu gericht) en de "jenseits Religieën" (d.w.z. op het hiernamaals gericht) behoort het christendom in zijn oorsprong tot de laatste groep.

Een wezenskenmerk van deze laatste groep houdt in dat wij mensen hier op aarde slechts pelgrims zijn, maar dat ons na ons sterven "een hemels vaderland" wacht, althans als men behoort tot de groep der gelovigen, tot de uitverkorenen.

Tijdens het leven moet men zich er maar bij neerleggen dat het hier op aarde een "tranendal" is.

Treffend werd dit vroeger tot uitdrukking gebracht als op de stenen van kindergrafjes werd gebeiteld "Zalig is der kinderen lot, vroeg gestorven, jong bij God".

Maar met deze opvattingen kwam men er niet onderuit om de scheidingslijnen tussen gelovigen en ongelovigen aan te geven. En daarmee kwam de vraag op wanneer men als "gerechtvaardigd" kon worden beschouwd.

Samenhingend daarmee werden de

theologische grondlijnen ontwikkeld over de begrippen "zonde" en "rechtvaardiging".

Nu zullen wij ons er niet mee bezig houden of zonde als een daad (de katholieke opvatting) of als een existentie (de protestantse opvatting) moet worden beschouwd. Dat zou veel te ver voeren.

Van belang is dat er van uit wordt gegaan dat God geopenbaard heeft hoe de mens zich binnen een samenleving te gedragen heeft. Hij heeft dit gedaan door middel van profeten die zijn woord, d.w.z. zijn opdrachten, hebben verkondigd. Dit is neergeschreven in heilige boeken. Voor de christenen is dat de bijbel ("de Heilige Schrift").

Die voorschriften, die geopenbaard zijn en neergeschreven in de bijbel, zijn in hun geheel te zien als de grondslagen van een orderingsbeginsel voor de samenleving.

Theologisch is dit, gegeven de uitgangspunten, dan ook te zien als een door God gewilde orde.

Hiermee hebben wij de achtergronden geschetst van een van de drie orderingsbeginselen.

Voor de goede orde noem ik de drie door mij onderscheiden orderingsbeginselen nog even. Dit zijn:

- de liberale orderingsbeginselen
- de socialistische/marxistische orderingsbeginselen,
- de christelijke orderingsbeginselen.

ad a. Deze beginselen gaan er van uit dat de samenleving een "organisme" is. En in een organisme kan je niet straffeloos ingrijpen. Logischerwijs wordt daarbij dan de nadruk gelegd op de reeds eerder behandelde vrijheidsbeginselen. Elk mens moet verantwoordelijk worden geacht in het onderhoud te voorzien van zich en de zijnen. Eigenlijk is hier te spreken van "een natuurlijke orde".

ad b. We kunnen er schematisch van uitgaan dat dit beginsel is gebaseerd op de gedachte dat de samenleving een mechanisme kan worden geacht te zijn. De samenleving wordt langzamerhand zo gecompliceerd dat een straffe centrale leiding niet kan worden gemist. De verantwoordelijkheid

van elk mens is in zoverre uitgeschakeld, dat als principe gaat gelden "een ieder werkt naar zijn kunnen en een ieder krijgt naar zijn behoefte". Nodeloos te zeggen dat in dit geval er van wordt uitgegaan dat de mens van nature goed is.

ad c. Het christelijke ordeningsbeginsel had direct te maken met de in de bijbel opgenomen voorschriften en wetten. Dat de mens als twee-eenheid werd gezien, met een ziel die op het hiernamaals was gericht, had andere consequenties. Het leidde namelijk naar de opvatting dat de aarde een "tranendal" was en wij pelgrims op weg naar een beter vaderland waren. Tegen deze opvatting nam Karl Marx stelling. De consequentie van de theologie in zijn dagen was namelijk dat men armoede min of meer als een gegeven ging beschouwen. Als een resultaat van de door God gewilde orde.

Daarom noemde Marx de godsdienst een opium voor het volk. Het volk werd in zijn armoede zoet gehouden met een uitzicht op het hiernamaals. Bekend is ook de uitspraak van de fabrikant die tegen de pastoor zei: "Houdt u ze maar dom, dan houd ik ze wel arm."

"Belangrijk is dat men in de christelijke leer een duidelijk onderscheid moet maken tussen de ordeningsbeginselen zoals die in het oude en het nieuwe testament zijn neergelegd en de leer van Jezus Christus, die geheel gericht is op het leven van het individu in relatie tot zijn naaste.

Jezus zelf heeft nimmer richtlijnen gegeven voor de ordening van de samenleving. Hij heeft zich altijd op het standpunt gesteld: "Geef den keizer wat des keizers is".

Als tegen Ananias en Sapphira (Hand. 5) in feite wordt gezegd: "was niet al hetgeen gij hadt het Uwe" dan is dat een uitdrukking van een stuk van het ordeningsbeginsel, namelijk dat men eerbied moet hebben voor het bezit van anderen.

Het gebod uit de decalog "Gij zult niet begeren hetgeen van Uw naaste is" is daarvan de duidelijkste weergave.

Het lijkt er echter op dat het christendom zich in zijn diepste wezen momenteel beweegt van een "jenseits Religion" naar een "diesseits Religion".

Naar het geloof dat wordt uitgedrukt

in de woorden "een mens te zijn op aarde".

De teneur van de prediking van priesters en dominees gaat bewust of misschien ook onbewust steeds meer in die richting.

Het centrale thema wordt de liefde en wel de "gevende" liefde d.w.z. de liefde die schenkt, ook daar waar geen verdienste of aanspraak bestaat. Zonder het te willen, of misschien ook te weten, wordt daar bij het evangelie naar een andere dimensie overgeheveld.

Zeer pregnant is deze overgang tot uitdrukking gebracht in 1983 in een opstel van Arie Kuyper, toenmalig hoofdredacteur van het katholieke weekblad "De Tijd".

Hij schreef toen in dat blad het volgende:

"De wereld van mijn katholieke jeugd was duidelijk en overzichtelijk. De kerkelijke leiders wisten alles zeker. Twijfelen was niet toegestaan. Hun handel was de Waarheid. Nadenken hoefde niet. Alles was geregeld, alles paste in elkaar en had zijn eigen plaats...

Want het leven was mooi en zinvol. God was goed en barmhartig en na de dood kwam het eeuwige leven, daar kon je zeker van zijn. Dat was ook geregeld. Als je maar deed wat Zij zeiden.

En die wereld bestaat niet meer. Hun God bestaat niet meer. Hun God is dood."

Als ik zo iets lees bekruipt mij het gevoel dat de schrijver (hoofd-redacteur) volledig voorbijgaat aan het feit dat de priester gewijd werd aan en toegewijd was aan zijn Meester t.w. God en de Kerk.

De leer die hij te verkondigen had was de leer die in en aan de Kerk als Gods Kerk was geopenbaard. Dat was ook voor hem een mysterie. Het lijkt er sterk op dat de dienende liefde het allesoverheersende thema in de kerken gaat worden. Het er zijn voor elkaar.

Niet als een opdracht vanuit het geloof in God en zijn eredienst maar als een zelfstandige heilsverkondiging. Nog onlangs sprak een dominee voor de televisie zich uit voor de noodzaak van een "politiek engagement" der kerken.

Ook dat schijnt een onderdeel van de verkondiging te worden of te zijn. Als spandoeken in een kerk worden opgehangen met leuzen als "Het land voor wie het bewerkt" om daarmee

uitdrukking te geven aan de verbondenheid met de arme boeren in Zuid-Amerika, dan tast men daarmee het eigendomsbeginsel aan en dat is een onderdeel van het ordeningsbeginsel en niet van de liefdeopdracht.

De bekende Ds. J.J. Buskes zei van de waternood in 1953: "God is niet in het wilde water, maar God is in het Rode Kruis". Ook in dit gezegde prevaleert het liefdegebod.

Persoonlijk zie ik deze ontwikkeling als desastreus voor de kerken. De opdracht aan het individu als gelovige wordt daardoor gelijkgesteld met een maatschappelijk ordeningsbeginsel. Daartoe kan het liefdegebod ("agape") niet dienen. Het lijkt mij een heilloze dwaalweg die alleen maar leidt tot een steeds verdergaande ontkerkelijking.

De opdracht om "een ieder het mijne te geven" in plaats van: "een ieder het zijne te geven" (het "suum cuique tribuere") kan nimmer dienen als een "ordeningsbeginsel".

Deze menging bracht veel van de leidende kerkelijke figuren er toe om socialistische ordeningsbeginselen aan te gaan hangen. Het "eerlijk delen" in de zin van "iedereen evenveel" werd in plaats van een opdracht aan het individu tot een politiek edictum. De prediking wordt dan tot een stuk politieke indoctrinatie.

Dat heeft er vervolgens weer toe geleid dat veel mensen denken rechten te kunnen ontleen aan het feit dat andere mensen "meer" bezitten.

Ook in de wel gehanteerde populaire uitdrukking dat Jezus Christus de "eerste socialist" kon zijn geweest, komt tot uitdrukking dat de schenken- de liefde daar, waar geen aanspraak bestaat, als een ordeningsbeginsel wordt bestempeld.

De "have-nots" ontleen aan dat uitgangspunt hun recht. Het "ik heb recht op" wordt losgemaakt aan het basisprincipe dat elk individu zelf de verantwoordelijkheid draagt voor zijn bestaan en de vervulling van zijn wensen.

Het is in dit verband verbazingwekkend hoe staatsburgers, die worden ondersteund, hun ondersteuning los zien van het feit dat een ander de ondersteuning voor hen moet verdienen. Dat betekent uiteraard niet dat de samenleving geen plicht tot ondersteuning heeft. Het betekent wel dat de ondersteuning geen vanzelfsprekend-

heid is die is losgekoppeld van genoemde basis.

In plaats van solidariteit leidt dit tot een gedragspatroon van "een ieder voor zich en God voor ons allen". Of wij daar gelukkig mee moeten zijn?

De invloed van Darwin

De invloed van grote filosofen op het maatschappelijk gebeuren is groot geweest. Men denke maar aan de invloed van Karl Marx en van Nietzsche. Toch lijkt mij de invloed van Darwin vaak onderschat of beter nog, er is niet zoveel aandacht aan besteed. Darwin gaf in 1859 een boek uit met een hele lange titel beginnende met de woorden: "On the origin of species". Hij ontwikkelde daarin de theorie dat alle planten en dieren zich uit voorgaande vormen hebben ontwikkeld (de leer van de evolutie). Populair werd dit vertaald naar de stelling dat "de mens van de aap afstamt".

Sindsdien is men steeds op zoek naar de "missing-link". Telkens weer vindt men delen van skeletten die vroegere vormen van de mens moeten aantonen. (De *pithecanthropus erectus* d.w.z. de rechtop gaande).

Ik schrijf dit omdat dit tot gevolg heeft gehad dat wij de dieren als onze gelijken zijn gaan zien. De mens is niet meer geschapen als "heer" der schepping maar is een geëvolueerd onderdeel van het dierenrijk. De dieren gaan daarom in stripverhalen ook steeds meer menselijke trekken vertonen. Ze spreken, ze voelen pijn en zijn in wezen aan de mens gelijkwaardig.

Het goed behandelen van de dieren is niet langer een kwestie van innerlijke beschaving, maar een eigen recht van het dier als een onderdeel van het biologisch systeem waarvan ook de mens deel uitmaakt.

De tolerantie

Dat Darwin met zijn theorie de mens er toe bracht meer begrip te tonen voor de natuur en voor de verschijnselen daarin, ligt welhaast voor de hand. Ook het menselijk handelen en de menselijke gedragingen werden met al hun facetten meer als "natuurlijk" beschouwd.

Het omdenken op religieus gebied bracht naast het door Darwin beïnvloede denken ook de opvatting met zich, dat de mensen hun medemens "in liefde" zouden moeten benaderen.

En dit heeft op haar beurt er weer toe geleid dat "tolerantie" werd uitgelegd als "een begrip hebben voor elkaar". Begrip hebben voor de mens die zijn driften en zijn geaardheid als onderdeel van de natuur niet langer behoefde te beheersen.

Begrip dat op zijn beurt weer tot acceptatie leidde van hetgeen vroeger als "verwerpelijk" en dus als te beheersen werd beschouwd. Te constateren (zonder daarover overigens een oordeel uit te spreken) valt vervolgens weer dat priesters niet alleen het celibaat niet langer volgen, maar zelfs het practizeren van homosexualiteit als getolereerd en acceptabel beschouwen.

Zeer scherp is de tegenstelling verwoord in een uitspraak van Goethe in zijn "Faust", waar hij Mephistopheles tegen God laat zeggen:

Ein wenig besser würd er leben,
Hättst Du ihm nicht den Schein des
Himmelslichts gegeben;

Er nennt Vernunft und braucht
allein,

Nur tierischer als jedes Tier zu sein."
Hij verwoordt hier het gedrag van de mens in zijn onbeheerste dierlijke vorm.

Schiller daarentegen schreef in "Das Lied von der Glocke" het volgende:
Den schlechten Mann muss man verachten,

Der nie bedacht, was er vollbringt.
Das ist's ja, was den Menschen zieret
Und dazu ward ihm der Verstand,
Dass er im innern Herzen spürtet.
Was er erschafft mit seiner Hand."

De mens die zijn natuurlijke driften niet te volgen heeft, omdat dat leidt tot hetgeen Goethe gezegd heeft, maar zijn gedragingen en handelingen dient te beheersen omdat hij als schepsel Gods diens geboden moet volgen.

In een vorig artikel heb ik reeds een keer aangegeven dat er een tolerantie is die ons is geboden maar ook een tolerantie, die ons is verboden. Hedentendage is er blijkbaar alleen nog maar sprake van een overloze tolerantie die de mensen maar weinig houvast meer biedt. (zie ook de uitspraak van Arie Kuyper, hierboven).

Naast die uit de "agape" voortgekomen tolerantie is er ook nog de opdracht tot vergeving. Diegenen die hebben gezondigd moet men met liefde tegemoet treden. Het vergeven is daarvan een uitvloeisel.

Het begrip tonen voor en het verge-

ven van degene die iets heeft misdaan is een bestanddeel van deze levenshouding.

Een slachtoffer dat niets heeft misdaan hoeft ook niet vergeven te worden, zodat het mededogen per definitie naar de misdadiger gaat en het slachtoffer met lege handen staat. Dit complex van ontwikkelingen heeft de onkerkelijkheid ten eerste in de hand gewerkt. Ook de kerkelijke mens ziet met lede ogen deze ontwikkeling aan. Of er weer verandering in zal komen is maar zeer de vraag. In diepste wezen vooronderstelt de opdracht om goed te doen het bestaan van het "lijden". Het lijden heeft dus een essentiële functie binnen de leer van de kerk. Ook degenen die het leed moeten dragen zijn een bestanddeel van die functie.

Het heeft te maken met de gelijkwaardigheid van beide elementen. Het mag niet zo zijn dat de gever zich hoger gesteld zou mogen voelen dan de ontvanger. Beiden zijn slechts de polen van die functie, van de opdracht een gemeenschap te zijn. Het leed verdringen door aan de behoeftige rechten te verschaffen die door de overheid, via de "agape" als ordeningsbeginsel, moeten worden gehonoreerd doet de samenleving inderdaad verworden tot het principe "homo homini lupus", het "de mens de mens een wolf" zijn.

Als ik ook dit omdenken in een lied zou moeten aangeven dan is maatgevend voor deze ontwikkeling naar mijn gevoelen het lied:
"Ich bete an die Macht der Liebe". Dit is de ontwikkeling in het religieuze denken zoals die door mij wordt gezien.

De vraag voor mij blijft nu of de kerken daaraan "schuldig" zijn. En als dat zo mocht zijn dan vind ik dat een grote schuld.

De politiek

Ongetwijfeld heeft het omdenken op religieus gebied zijn invloed gehad op het politieke denken. De "doorbraak" mag dan politiek geen succes zijn geweest, het denken daarvoor heeft heelst zijn sporen nagelaten.

Daarenboven heeft de ervaring geleerd dat de ordeningsbeginselen van Marx en De Saint Simon (socialistische/marxistische beginselen) desastreus voor een volk zijn. Daar zijn naast de Sovjet-Unie en Cuba voldoende voorbeelden van te

geven.

Het gevolg is geweest dat de politieke partijen merendeels hun ordeningsbeginselen over boord hebben gezet en pragmatisch zijn geworden. Handelen naar bevind van zaken, opportuniteit, en no nonsense politiek werden de sleutelwoorden.

Het loslaten van de oorspronkelijke ordeningsbeginselen, zoals die door de politieke stromingen werden aangehangen, begon een grote omvang aan te nemen toen de jeugd, die niet met die beginselen was groot gebracht, de leiding ging overnemen. In plaats van een ordeningsbeginsel (die een belofde "heilstaaf" niet had gebracht) werd een herverdelingsbeginsel vrijwel het enige uitgangspunt van het politieke handelen. D.66 was in eerste aanleg het huis waarin de mensen meenden een onderdak te kunnen vinden toen de oude beginselen niet meer zo aanspraken.

Het daar die partij gepropageerde "nieuwe elan" is echter geen ordeningsbeginsel. Het is een pragmatische ten voeten uit.

Eigenlijk is het te zien als een partij van "displaced persons" van beginsellozen.

De visumverstrekking aan Princen door van Mierlo is hiervan een duidelijk voorbeeld.

Het enige verschil lijkt tussen de partijen momenteel te bestaan in de mate waarin het herverdelingsbeginsel moet worden toegepast.

Het is in dit verband verbazingwekkend dat het CDA blijkbaar niet wil zien dat hun achteruitgang niet is voortgekomen uit een bereidheid tot verlaging van de AOW, maar uit een prijs geven van het uitgangspunt dat de AOW is gebaseerd op de verzekeringsgedachte en niet als een voorziening mag worden beschouwd.

Dit is door veel kiezers als een "verraad" aan de beginselen beschouwd. Het CDA heeft daarmee de gedachte opgeroepen zich te hebben geschaard in de rij der pragmatisten en dat is voor een partij, die alle lagen van de bevolking omvat, funest.

Deze ontwikkelingen in de richting van een pragmatisme hebben tot gevolg dat er steeds meer partijen opkomen die aan belangenbehartiging doen. De opkomst van de ouderenpartij is daarvan een duidelijk voorbeeld.

Het dienen van het volk wordt tot dienen van een groep en of wij daar ge-

lukkig mee moeten zijn?

Of dat zal leiden tot een situatie waarbij de stelling opgeld doet dat men vroeger rijk moest zijn om minister te worden terwijl men thans eerst minister moet zijn om rijk te worden? In veel landen is dat reeds het geval. Ik zal u de voorbeelden besparen. Een vreemde combinatie van uitgangspunten is een partij die zich Groen/Links noemt. Het groen brengt tot uitdrukking dat men de belangen wil behartigen van een groepering die men kan aanduiden als "ecologen" (als natuurbeschermers) terwijl het rood staat voor een socialistisch ordeningsbeginsel (dat vrijwel achterhaald is, hoewel er toch nog fervente communisten zijn).

Harmonie met de natuur is echter geen gevolg van politiek handelen maar van een innerlijke gesteldheid van de mens.

Heb ik hiervoor gesproken over een tendens tot een overloze tolerantie, in deze context treedt een tegenovergesteld fenomeen op. Als het gaat om de natuur en de natuurbescherming is intolerantie een van de meest onaangename begeleidende verschijnselen.

Men denke aan de jacht, aan het dragen van bont en ook aan de verzwarende van onze rivierdijken. Belangentegenstellingen vergiftigen de menselijke relaties en maken de politiek tot een onverkwikkelijke aanlegenschap.

Het pragmatisme met belangenbehartiging als uitgangspunt heeft er echter ook toe geleid dat compromissen inherent aan het politieke handelen zijn geworden.

En dit heeft er weer toe geleid dat de wet van de gerechtigheid op de achtergrond is gedrongen en wetten worden gemaakt om de afgrenzing van die belangen aan te geven.

De gerechtigheid is begraven en de wet als afgrenzing van waarop men "recht" heeft is tot norm verheven. Dat men in dit systeem zijn eigen belang beslist niet uit het oog verliest, zelfs tot aan de grenzen van het behoorlijke of nog daarover heen, zal niemand kunnen ontgaan.

Het recht

De ontwikkelingen op religieus gebied en op politiek gebied hebben niet nagelaten hun sporen achter te laten in het recht en het rechtsbewustzijn.

"De vrijheid houdt op waar het recht

van de ander begint is een veel gehoord adagium.

Dit betekent dat het recht in feite normloos is geworden. In het voorgaande artikel heb ik gewezen op rechten als postulaten.

Maar dit heeft wel tot gevolg gehad dat het krijgen van uitkeringen, het proletarisch winkelen worden gerechtvaardigd met het ik heb recht op of ik heb er toch ook recht op.

Je mag alles doen als je maar niet gepakt wordt is hoogste rechtsnorm aan het worden. De boven de wet staande norm van de innerlijke wet der gerechtigheid is verdwenen en dat betekent dat de bewoording van de wet de hoogste norm is.

Vrijspraken op grond van de interpretatie van de bewoordingen van de wet is niet uitzonderlijk meer.

Rechters zoeken in hun uitspraken naar wetten die deze uitspraken kunnen motiveren.

Dat wetten gebaseerd moeten zijn op de hogere wetten van recht en gerechtigheid en daaraan getoetst moeten kunnen worden lijkt uitzondering te zijn.

Toen ik al weer enige tijd geleden Mevr. v. Heemskerk wees op het niet geven van pensioenrechten voor de militaire dienstdaag aan diegenen, die geen ambtenaar konden of wilden worden, was haar vraag "welk prijskaartje hangt daaraan". Mijn antwoord was toen dat het recht geen prijskaartje kent.

In de discussies over de grieven die wij hebben inzake onze behandeling na dienstverlating loop ik telkens weer tegen die wetsinterpretatie aan. Het recht is thans identiek geworden met de wet. En de wet is er alleen maar om de grenzen aan te geven waarop men "recht" heeft.

De wet als vastlegging van de praktische politiek. No nonsense.

Dat is het gevolgde systeem. Er is echter een andere "wet" die daarbij uit het oog verloren wordt en die refereert naar de vroegere beginselen. Die wet die luidt: "Neem twee subse- quente (achtereenvolgende) rationale beslissingen en je hebt een irrationeel systeem".

Een duidelijk voorbeeld hiervan was in mijn ogen de "wet Otterloo". Onlangs was er een wetenschapper die het had over de "snelweg van de communicatie". Hij zei toen dat men wel "enige afspraken moest maken". Hoe maakt men afspraken tussen miljarden van belanghebbenden?

Wel eenvoudigweg door het hebben van door een ieder aanvaarde orderingsbeginselen.

De gelijkheid

De consequenties van de thans heersende opvattingen aangaande het recht zijn, dat artikel 1 van onze grondwet een farce is geworden. Alle Nederlanders zijn voor de wet gelijk. Maar situaties zijn voor niemand gelijk. En als ik dan een wet maak die toegesneden is op een bepaalde situatie, wordt dat artikel zinloos. Zin heeft het alleen als het is toegesneden op de morele interpretatie van de wetten van recht en gerechtigheid. Rechten van veteranen worden vragen naar de wet waaruit deze rechten kunnen worden afgeleid. Zijn die wetten er niet, zijn de wetten niet volledig of zijn ze "oudbakken", dan is er geen recht.

Vragen van veteranen worden vragen naar het arbeidsvoorwaardenbeleid dat tussen sociale partners (Regering en verenigingen van beroepspersoneel) plaatsvindt en dan staan wij buiten spel. Als bovendien hoogleraren (bijvoorbeeld Hueting en Dommering) de nieuwe intellectuele jeugd leren dat Princen gelijk had en daardoor het grondbeginsel van de gehoorzaamheid onderuit halen, dan is dat een situatie die ik niet als vreugdevol ervaar.

Maar dat zijn voorlopig genoeg theoretische bespiegelingen geweest. De volgende keer kom ik met praktijkvoorbeelden.

BEDANKBRIEF PRINS BERNHARD

Utrecht, 7 februari 1995.

Nu mijn gezondheidstoestand dermate is verbeterd dat ik de afdeling Intensive Care heb mogen verlaten en ik voor mijn verdere behandeling verhuisd ben naar een afdeling waar ik een grotere bewegingsvrijheid heb, wil ik niet meer wachten met het uiten van mijn grote dankbaarheid aan al degenen die mij hebben willen doen weten hoe dicht zij bij mij stonden gedurende de afgelopen maanden.

Ik ben er zeker van dat de blikken van medeleven en genegenheid, die mij in allerlei vormen bereikten, mij in deze moeilijke tijd hebben geholpen. Ik werk nu vol overtuiging aan mijn verdere herstel. Met de steun van de hartelijke woorden en van de gebeden van zoveel landgenoten moet dat lukken!

NIEUW-GUINEA HERINNERINGSKRUIS

Iedere anderhalf jaar komt het 7e Bataljon Garde Regiment "Prinses Irene" (434e Bataljon Infanterie H. Brigade) als een veteranengroep bijeen voor het houden van een reünie. Daar in 1994 de termijn van de uitreiking zodanig verruimd is, kan alsnog genoemd Bataljon voor het Nieuw-Guinea Herinneringskruis in aanmerking komen.

Dat de uitreiking pas nu kan plaatsvinden, ligt in de moeilijkheden dat

het Ministerie van Defensie niet op de hoogte was van de werkzaamheden in de periode 1949-1950 van het Bataljon.

Het bestuur van de reünie-commissie van het 434e Bat. Inf. (7e Bat. G.R.P.I.) heeft nu een tussentijdse reünie ingelast waar, in overleg met het Ministerie van Defensie, zo'n 230 kruisen uitgereikt zullen worden.

H. Krist (Adm.)

MUSEUM "CORT HEYLIJERS" KAZERNE

Vanwege uitbreiding en het compleet maken, vragen wij van u inlichtingen, foto's en eventuele materialen. Materialen blijven uw eigendom. Foto's krijgt u, nadat een copie gemaakt is zo snel mogelijk weer terug. Wat we precies zoeken zijn o.a.: foto's van opleidingen hier in Nederland, foto's van inscheping naar Indonesië, aankomsten op diverse plaatsen in Indonesië en foto's van patrouille's, bewakingsdiensten en gevechtstaken van de hierna te noemen onderdelen:

1e Bataljon v/h 3e Regiment
Infanterie (1-3 R.I.)
Opgericht: 18-12-1944
Opgeheven: 7-8-1948

3e Bataljon v/h 3e Regiment
Infanterie (3-3 R.I.)
Opgericht: 1-9-1946
Opgeheven: 12-11-1949

4e Bataljon v/h 3e Regiment
Infanterie (4-3 R.I.)
Opgericht: 15-1-1947
Opgeheven: 22-2-1950

5e Bataljon v/h 3e Regiment
Infanterie (5-3 R.I.)
Opgericht: 1-10-1947
Opgeheven: 9-4-1950

413e Bataljon v/h 3e Regiment
Infanterie (6-3 R.I.)
Opgericht: 1-7-1948
Opgeheven: 8-6-1950

436e Bataljon v/h 3e Regiment
Infanterie (7-3 I.)
Opgericht: 1-7-1949
Opgeheven: 17-4-1951

423e Bataljon v/h 5e Regiment
Infanterie (8-5 R.I.)
Opgericht: 1-1-1949
Opgeheven: 7-10-1950

Kunt u ons helpen met wat wij zoeken, de volgende personen zijn reeds met het verzamelen begonnen. Bij voorbaat dank! Hr. J. v.d. Wijngaard, Spoorlaan 11, 4872 XM Etten-Leur; Hr. J. Malipaard, Ravelstr. 32, 4614 XD Bergen op Zoom.

J. Malipaard

VETERANENPAS

Veteranenpashouders opgelet:

Pasvoordeel bij tanken te Assen. De Exploitatiemaatschappij DIOL, Peelo 22 A te Assen (FINA tankstation) geeft u een vaste brandstofkorting op de landelijke adviesprijs.

Bij genoemde tankstation kunt u een formulier verkrijgen voor het aanvragen van een FINA Tank-O-Matic pas op vertoon van uw Veteranenpas. Ook is het formulier te verkrijgen bij dhr. R. Grit, Balloo 90, 9458 TD te Balloo. De effectieve korting ligt op benzine en diesel zes cent en LPG vijf cent per liter op de pomprijke van het tankstation.

Betaling geschiedt via automatische incasso. U ontvangt geen factuur, doch op uw bank/giro-afschrift staan datum en nettobedrag vermeld. Bij het tankstation ontvangt u als gebrui-

kelijk een bon met alle relevante informatie. In het kort zijn de voordelen: Tanken zonder geld op zak; Tanken als 24-uurs service bij de buitenpaal;

Geen kosten voor betalingsverkeer; Behoud van zegelspaarsysteem en acties;

Afrekening van vele producten (o.a. olie);

Pas met beveiligde pincode.

Tevens kan men er met deze pas bij alle FINA-stations door het gehele land worden getankt, alleen is er dan geen korting van toepassing. De pas geeft dus alleen recht op korting bij dat FINA-station waar de pas is uitgegeven.

R. Grit

In Memoriam

In gepaste stilte en met grote eerbied brengen wij een laatste Ere-salut aan:

A.G. Modderman	Bergen op Zoom
J. Beerda	Kollum
A. van Dien	's-Gravenhage
S. Sikkema	Ter Idzardt
L.M. den Biedam	Wamel
M.C. Witte	Eindhoven
J. Vinke	Hengstdijk
C. de Bruin	Geldermalsen
H. Hoogendoorn	Utrecht
G.L.F. Hildebrand	Egmond aan den Hoef
J. Grootenboer	Nieuw Vennepp
N. Keuning	Drachten
T. Reurink	Meppel
J.N. Mull	Beverwijk
H. Gunnink	Meppel
C.C. van Eekelen	Bacchus Marsh Vic 3340 Australia
C. Aarts	Tilburg

sociale
V.O.M.I.

Moge ons aller oprecht medeleven en de liefde en warmte van Uw naasten. U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

V.O.M.I.

Onderscheidingen

Met gepaste trots melden wij dat is uitgereikt aan:

H.P. Snoek - Veenwouden
Nieuw-Guinea Herinneringskruis - 29.09.94

C. Jansen - Amsterdam
Nieuw-Guinea Herinneringskruis - 12.10.94

H.A. van Riet OVW - Katwijk
Nieuw-Guinea Herinneringskruis - 12.06.94

G. Brand - Den Helder
Nieuw-Guinea Herinneringskruis - 05.10.94

Onze oprechte gelukwensen en een Ere-salut voor U allen.

V.B.

OPSPORING VERZOCHT

Sobat J. Aanraad zoekt contact met zijn oude vrienden ziekenverplegers van 3-2 R.I., die destijds in de periode 1946-1950 gediend hebben onder leiding van dokter Moerdijk, teneinde een reünie te organiseren met de oude sobats van vroeger. Laat eens iets van je horen, Reacties te richten aan: J. Aanraad, Ironestr. 9, 4751 BH te Oud Gastel, Tel. 01651-1683.

Bovenstaande foto is gemaakt in Utrecht (Oog en Al) in 1946 bij een villa. Zij, die zich herkennen op deze foto, worden verzocht contact op te nemen met dhr. M.N. Vegter, Weester Parallelstr. 87, 9501 GT te Stadskanaal. Van de foto is de naam bekend van Coby v.d. Ven, zittend naast de korporaal M.N. Vegter.

Kontakt 5-11 R.I. verzocht in contact te komen met collega reüniecommissies

van alle Bataljons, respectievelijk onderdelen, die gelegerd waren op Noord-Oost Sumatra en behoorden tot de Z-Brigade (Neushoorn). Tevens zijn we op zoek naar de toenmalige vaandrig Hartwigsen van de Legervoortlichtingsdienst en uiteraard naar Bataljonsgenoten, die eerder of later thuis kwamen. Dit alles in verband met onze reünie op 1 sept. a.s. in de K.M.S. te Weert, waarbij deze sobats van harte welkom zijn. HORAS! Reacties gaarne naar: A. Hermkens, Molenbossen 141, 5923 AB te Blerick.

Welke sobat kent in zijn stad, dorp of gehucht soldaat Jac. Geluk (opkomst 4 maart 1948 te Ede, Elias Beekmankazerne). Jac. Geluk is thans ongeveer 66 à 67 jaar. Hij is niet met ons onderdeel, 1-1-41 R.V.A., naar Indië geweest. Wie kan mij omtrent Jac. Geluk inlichten? N.M. Laan, Zamerdijk 26, 1715 KJ te Spanbroek. Tel. 02263-54092.

Reinder Bangsma, onze Indonesische Fries, Jl. Cimacan 90, te Cimacan, Cianjur 43253 - Indonesia, oud 3 R.S.'er, zoekt Hubke, (achternaam vergeten). Wie helpt hem en schrijft hem? Alvast bedankt. V.B.

De familie Dr. Yap Djoe Dijan uit Bandung zou graag weer in contact komen met sobat Piet Boama, die in

de jaren 1948 tot 1950(?) gediend heeft bij 15 A.A.T. (W-Brigade) te Bandung. Met grote regelmaat heeft Piet in die jaren deze Chinese familie bezocht en daar ook gegeten, met andere K.L.-ers, eerst op het adres Dj. Naripan 31 en later Dj. Kleine Lang-kong 45 te Bandung. Piet was gebild, lang, mager, ongeveer 23 of 25 jaar, katholiek en thuis enig kind, terwijl zijn vader op een postkantoor zou hebben gewerkt. Piet zou later in Nederland gewerkt kunnen hebben bij de Borsumij. Zou later gewoond kunnen hebben in Den Haag, maar woont nu misschien in Australië? Niet duidelijk is of de naam Boama wel juist is, misschien is het Postma? Kan iemand van de andere K.L.-ers, die de familie ook bezochten, hierover duidelijkheid verschaffen en mij een adres geven? Informatie graag aan: P.L. van Maris, Kerkstr. 46, 2153 BK te Nieuw-Vennep, Tel. 02526-72933.

P.L. v. Maris

Sobat L. Kiewiet is op zoek naar militairen van de 1e Afdeling Lt. Luc, die met hem in nov. '46 met de "Nieuw-Holland" naar Ned. Oost-Indië gingen. Speciaal die van de D-batterij. Verder uit zijn Padang-periode (1947-1948) de wachmeesters Ballen en Steenis en andere bekenden tot het Havencommando van het Coördinatie Militair Vervoer. En tenslotte het personeel van het Militair Hospitaal aldaar, waar ik een half jaar werd verpleegd. Informatie gaarne naar L. Kiewiet (Wietje), de Hazeloor 31, 5741 DR te Beek en Donk, Tel. 04929-63461.

Sobat P. Jansen uit Wijhe zoekt de volgende personen:

Kpl. De Groot - Heuchem
Sld. Verduin
Jean Morteau - Limmel
B. Langkamp
Lt. V. de Vos - Hilversum
Sld. J. Crane - Yught
Kpl. Engelbertus - Den Haag
Sld. Weller (Bobo) - Amsterdam
Sgt. Van Laar - Amsterdam
Sld. V. Wieringa - Amsterdam
Sgt. Zwaan
Sld. J. Engelhard - Den Haag
Kpl. Veldhuis Hengelveld

Dirk Dulst - Amersfoort
 Lt. Rijper(nu kol. b.d.)
 Har Hollandia - kaimana -
 Manokwari zijn voor hen bekende na-
 men. Gaarne reacties aan: P. Jansen,
 Schimmelpennincklaan 5, 8131 VW te
 Wijhe, Tel. 05702-3921.

Sobat W. v. Noort, die als OVW-er
 heeft gediend bij de 16e LGT (Leger
 Genie Troepen), zou graag in contact
 komen met zijn voormalige kamera-
 den. Wie neemt contact met hem op?
 W. v. Noort, Gen. Stedmanstr. 244,
 5623 HZ te Eindhoven.

ONDER DE TOONBANK

Kocht ik in 1949 in Bandoeng het
 boekje "Laatste acte" van de journa-
 list/schrijver Alfred van Sprang, uit-
 gegeven door N.V. Uitgeverij W. van
 Hoeve te 's Gravenhage. Dit boek-
 werkje was, zo heb ik begrepen, voor
 verkoop verboden, zowel in
 Nederland als in Indonesië. Er wer-
 den teveel waarheden in verteld.
 Waarheden, die niet op schrift ge-
 steld hadden mogen worden en waar-
 van het thuisfront beter onwetend
 kon blijven.
 Na meer dan 45 jaar, en zeker nu er
 zoveel commotie heerst over wat wij
 wel en niet in Nederlands Indië heb-
 ben "bedreven", kan het naar mijn
 mening geen kwaad om nu en in de
 volgende nummers van ons orgaan
 enkele van de toen geschreven korte
 stukjes te doen publiceren.

Fred Hooisma

RECTIFICATIE

Door een grove fout mijnerzijds is in
 "SOBAT" nr. 39 in de colum "In
 Memoriam" vermeld:
 C. Jansen - Amsterdam.
 Gelukkig is de Heer Jansen nog gez-
 ond en wel onder ons. Het spijt ons
 ten zeerste dat dit is gebeurd en onze
 welgemeende excuses hiervoor.

V.B.

In de colum "Van de redactie", tweede
 kolom staat: - het individuele lid (c.q.
 de vereniging) brengt het overlijden

van een sobat zo spoedig mogelijk ter
 kennis van een Sociaal Commissaris
 van de vereniging etc. Dit moet zijn: -
 het individuele lid (c.q. de verenig-
 ing) brengt het overlijden van een
 sobat zo spoedig mogelijk ter kennis
 van de secretaris van zijn vereniging
 etc. Verder staat: - de Sociaal
 Commissaris die dit bericht ontvangt
 etc. Dit moet zijn: - de secretaris die
 dit bericht ontvangt etc.

V.B.

Reacties van jongeren

Dat de leden van het bestuur van
 VOMI Nederland overspoeld zijn met
 telefoontjes en brieven is begrijpelijk.
 Er individueel op reageren is voor de
 leden van het bestuur een vrijwel
 onmogelijke zaak.

Wij hopen dat daarvoor begrip be-
 staat.

Verfrissend was het dat onder de vele
 reacties er ook een aantal bij was van
 jongeren, zo tussen de 20 en 30 jaar
 oud.

Veel studenten zullen het hebben
 geleerd dat "an der Schwelle jeder
 wissenschaftlichen Betrachtung der
 Welt steht die "Verwundering".
 Een verwondering die bij jongere
 mensen is opgeroepen toen zij moes-
 ten constateren dat de frustraties
 over een "verloren oorlog" door het
 Nederlandse volk werden afgere-
 ageerd op de soldaten.

Dit roept vragen op naar de achter-
 gronden van toen. Van de leef- en
 denkwereld van toen.

Het deed ons daarom genoegen in
 "Sobat" 38 een artikel van een van
 die jongeren, namelijk van Roeland
 van der Schaaf, te kunnen opnemen.
 Zijn vraagstelling, gebaseerd op zijn
 "verwondering", heeft ons hoop en
 moed gegeven dat de jeugd anders
 tegen ons zal aankijken dan door veel
 oudere landgenoten nu wordt ge-
 daan.

Hij spreekt in zijn artikel ook over ge-
 brek aan "historisch besef". Als aan-
 komend historicus hopen wij dat hij
 daaraan iets zal kunnen doen.
 Misschien kan hij de visie van L. de
 Jong nog eens in een wat meer naar
 de geest van die tijd toegesneden in-
 zicht aanvullen dan wel corrigeren en
 daarmee bedoelen wij dan een ge-

schiedschrijving die niet is geba-
 seerd op een politieke overtuiging
 met vastgeroeste en vooropgezette
 anti-koloniale (anti-kapitalistische =
 socialistische) opvattingen.

T. Lentz

SOCIALE COMMISSIE VOMI – NEDERLAND

JAARVERSLAG OVER 1994

Uw Sociale Commissarissen hebben het afgelopen jaar 961 ondersteuningszaken behandeld en/of in behandeling genomen. Wij prijzen ons gelukkig dat in ruim 60% van de zaken een goedgunstig resultaat is geboekt.

Het aantal is gelukkig minder gestegen dan wij hadden verwacht, wat toch niet wegneemt dat wij er onze handen vol aan hebben gehad. De commotie rondom P.P. heeft vele syndroomzaken terug naar af gebracht om nog maar niet eens te spreken van diegenen die een trauma aan hun Indië-diensttijd hadden overgehouden. We hebben allemaal honderden telefoontjes te verwerken gekregen.

Het moest niet mogen dat een regering om humanitaire redenen 1 persoon stelt boven het geestelijk welzijn van alle gezagsgetrouwe veteranen. De aandacht, die de media (krant, radio en televisie) aan deze kwestie schonk, heeft wel tot gevolg gehad dat er nu op een heel andere wijze naar ons wordt geluisterd. (Het zal ook eens tijd worden).

Ook dit jaar hebben zich weer enkele mutaties voorgedaan in onze Sociale Commissie; 1 nieuwe Sociaal Commissaris is benoemd, 2 Sociaal Contactmedewerkers hebben om gezondheidsredenen moeten afhaken en vooral hen wensen wij moed en sterkte toe en bedanken ze langs deze weg voor het vele en zware werk wat ze verzet hebben.

Ook 1995 wil ik door laten gaan als het "Jaar van de Weduwen". Het afgelopen jaar is dat onvoldoende uit de verf gekomen en ik roep u allen op dit jaar extra voor hen op te komen en waar nodig terzijde te staan.

Dan gaat onze speciale dank uit naar Mevr. L.S. Tan-Schutte te Deventer voor het houden van de gespreks-groepen in het Overijsselse en naar Mevrouw A. van Dolderen van de Stichting "de waringin" die zich volledig bereid heeft verklaard alle nieuwe op te richten gespreks-groepen van Indië- en Nieuw-Guinea.

Veteranen, hun partners of van acht-paren te ondersteunen. Mede wil ik hier ook bedanken de Heer F.J.M. Hogeland van de D.S.Z.M. te Breda voor alles wat hij voor onze V.O.M.I. leden heeft gedaan en nog doet. En natuurlijk de Stichting Dienstverlening Veteranen te Utrecht die nu al aan een tweede groep veteranenhelpers met themadagen bezig is. En het Vademecum welke ze samen hebben gesteld en eerlijkheidshalve mag rustig vermeld worden dat een groot deel door één van onze Sociale Districts-coördinatoren is aangedragen. Verder wil ik ook mijn hartelijke dank uitspreken voor het beschikbaar stellen van de necrologie door de Heer J.W. de Leeuw, Kolonel der Limburgerse Jagers b.d., te Roermond.

En zeker moet ook vermeld worden Mevrouw J.M. Holewijn te Haarlem voor haar grote inzet bij de postzegel-actie, welke dit jaar weer ruim f 1.600,00 heeft opgebracht.

SPECIFICATIE

Pensioenen en Uitkeringen.

Voor 32 oud-dienstmakkers hebben we een éénmalige belastingvrije uitkering van f 7.500,00 aangevraagd, waarvan 4 zijn afgewezen. En voor 28 oud-dienstmakkers hebben wij mogen helpen bij het verkrijgen van een Militair Invaliditeits Pensioen. Voor 1 is het definitief afgewezen.

Voor 8 leden hebben wij een verhoging van hun M.I.P. kunnen regelen en voor 1 geval zijn we nog doende. Wij hebben voor 12 leden een Dienstitjden Pensioen in orde kunnen maken.

Ook voor 5 weduwen hebben wij een pensioen mogen regelen. Het verweer tegen de afwijzing van het M.I.P. in 1993 is in 3 gevallen afgewezen en 2 hebben wij er nog kunnen doorkrijgen.

1 Weduwe vecht nog steeds via een proces de afwijzing van de éénmalige uitkering van f 7.500,00 aan.

Indiëse belangen

Voor 1 oud-dienstmakker hebben we de postume uitreiking van het Mobilisatie Oorlogskruis kunnen bewerkstelligen.

Wij hebben 73 Draaginsignes voor Gewonden mogen aanvragen waarvan 4 zijn afgewezen.

Wij hebben 12 Eretekens voor Orde en Vrede aangevraagd en 17 vervangingen.

Wij hebben er zorg voor mogen dragen dat 31 Mobilisatie Oorlogskruisen werden verleend. Voor 1 lid hebben we mogen helpen aan het verkrijgen van de Eremedaille in de Orde van Oranje Nassau in het zilver.

Wij hebben er zorg voor mogen dragen dat 27 Nieuw-Guinea Herinneringskruisen werden verleend.

Wij hebben er zorg voor mogen dragen dat 2 Oorlogsherinneringskruisen met gesp werden verleend. Helaas hebben wij weer moeten constateren dat heel wat burgemeesters niet weten wat een Draaginsigne voor Gewonden inhoudt.

Voor 93 leden hebben wij een Veteranenpas mogen aanvragen. Ook dit jaar zijn 167 aanvragen binnengekomen voor Erekrus voor Oorlogsvrijwilligers; dat maakt nu in totaal van meer dan 600 stuks. Van 2 vermisten is het ons voor de familie gelukt de graven te achterhalen.

Voor de zuster van 1 in Indië overleden broer uitgezocht waar en op welk Ereveld hij begraven lag.

Ook dit jaar hebben wij op 7 september op de Erevelden in Indonesië 7 kransen laten leggen en de foto's daarvan in de SOBAT laten plaatsen. Wij hebben 48 nieuwe aanvragen klaar mogen maken voor het Draaginsigne voor Gewonden. Wij zijn tegen 11 afwijzingen van het Draaginsigne voor Gewonden in verweer gegaan.

Immateriële belangen

Wij hebben 43 Staten van Dienst opgevraagd bij het B.R.I.O.P en ook hebben ze ons vaak telefonisch die infor-

matie verstrekt welke wij op korte termijn nodig hadden voor het opstellen van requesten etc.

Wij hebben nu 2 goedlopende praatgroepen met 11 deelnemers. Wij hebben 154 leden of echtgenotes of weduwen bezocht omdat ons daarom verzocht was en ze behoefte hadden aan een luisterend oor.

Voor een veteranen-echtpaar hebben wij via instanties huishulp geregeld. Voor een Reünie Commissie het adres achterhaald van een oud-dienstmakker, die in Paramaribo bleek te wonen. Wij hebben 3 zaken met Wetswinkels besproken en het betreffende lid zo op het goede spoor kunnen zetten. Een oud-dienstmakker is tijdens de opleiding in Nederland door een ongeval doodgeschoten; zijn naam staat echter nergens vermeld. Zijn hierover bezig met de Juridische Dienst van het Ministerie van Defensie.

Voor 3 V.O.M.I. leden hebben we een intake-gesprek geregeld bij het Centrum '45 te Oegstgeest.

Wij hebben 8 leden doorverwezen voor een lidmaatschap van het B.N.M.O. te Doorn.

Voor een ver familielid hebben we een Staat van Dienst opgevraagd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken te Zoetermeer van een oud-soldaat 1e klasse van het K.N.I.L.

Materiële belangen.

Voor 1 veteraan hebben wij met behulp van diverse instanties een rigoureuze verbouwing van zijn woning kunnen laten uitvoeren wegens zeer ernstige hartklachten. Een veteraan in Australië vroeg om een éénmalige uitkering, wat echter is afgewezen. Voor 3 oud-dienstmakkers hebben wij een aangepaste woning kunnen verzorgen, althans een betere woning.

Voor een weduwe hadden wij alles op alles gezet om een beter aangepaste woning toegewezen te krijgen, maar dat is ons helaas niet gelukt.

Voor een V.O.M.I. lid hebben we geprobeerd huursubsidie te krijgen, maar bij onderzoek bleek ons al dat zijn inkomen te hoog lag.

Een oud-dienstmakker is aan een aangepaste auto toe en wij zijn daar momenteel mee doende met het Ministerie van Defensie.

Wij hebben voor 46 leden contributiebijstand kunnen verlenen, waarvan het overgrote deel volledig.

In 48 gevallen hebben wij een bijdrage mogen leveren voor een gratiak.

En in 63 gevallen voor een bloemstukje of fruitmandje in geval van ziekte en/of ziekenhuis-opname.

Een armlastige veteraan in Indonesië vroeg om materiële steun. Wij hebben

de hier in Nederland wonende dochter verwezen naar Halin en Pelite en zelf hebben wij contact opgenomen met de Raadskamer van de W.U.V. te Jakarta.

3 Veteranen in Nieuw-Zeeland willen een Pelgrimstocht naar Java maken en wij hebben ze doorverwezen naar de Oorlogsgravenstichting.

1 V.O.M.I. lid vroeg om een maandelijks financiële ondersteuning. Voor dit lid is een gratis lidmaatschap van de V.O.M.I. ter beschikking gesteld.

Voor 21 V.O.M.I. leden hebben wij een Militaire Herkeuring aangevraagd. Wat we dit jaar weer bereikt hebben is enkel en alleen gelukt, omdat wij zo'n hecht team hebben en we weten wat we aan elkaar hebben.

Gaarne wil ik hierbij alle medewerkers van de Sociale Commissie heel hartelijk bedanken voor het vele en zware werk dat ze met volledige inzet en enthousiasme hebben verzet en hoop werkelijk in 1995 weer op u allen te mogen rekenen.

Merci.

V.B.

OVER MORAAAL GESPROKEN (OVERPEINZING)

Waarom naar Indië?

Onze overheid, gekozen door het volk, bepaalt dat het nodig is dat er een leger van dienstplichtigen moet worden samengesteld.

Uiteraard zijn voor dit leger voorschriften voor de dienstplichtigen gemaakt die nodig zijn.

Een van deze voorschriften vermeldt dat desertie en dienstweigering verboden is en dat deze daad wordt gestraft.

De dienstplichtige aanvaardt de consequenties als hij dit wel doet en de straf die daarvoor staat. Dat is voor zijn eigen verantwoording.

Hij houdt zijn fatsoen en aanvaardt de straf die hem wordt opgelegd.

Er was een gedeserteerde dienstplichtige die zijn gram wilde halen op

de overheid die hem de straf had opgelegd.

Die regeringsleiders kon hij niet bereiken. Maar hij vierde zijn gram op een afschuwelijke lafhartige wijze bot. Met voorbedachte rade wreekte hij zich op zijn medeburgers die niets te maken hadden met zijn strafoplegging die hij had ondergaan.

Wat is dat voor een immoraliteit?

In zijn situatie blijf je noncombattant maar wreek je je niet op je onschuldige medeburger.

Wat te denken van Princen en Den Haag over moraal gesproken?

H. Neumann,
Grootebroek, maart 1995.

Een goed stuk brood voor Neerlands Kind.

- Ook in de toekomst moet het leven - Veel welvaart voor de bruine vrind, brengt voorspoed, ook in Neerlands dreven.

Daarom gaan wij naar het warme land.

Met rust en vrede, hand in hand.

Aan boord van de MS Tegelberg
22 oktober 1946.

Louis J.M. Butot,
(met toestemming van de schrijver)

Fred Hooisma,
Steenwijk

Mijn A.A. v.d.
Klaas J.
Hilbrants F.
Witsan C.G. van
Berg C.J. v.d.
Kuijpers F.A.
Daane L.
Lodewyk I.

Helmig H.J.
Murre P.
Witte W. de
Wardraghe-
x. 't Hof K. v.
Scharinga K.A.
Kortknie G.
Braun W.
Bruijns W. de
Peijter L. de
Boren Th.C. van
Hol F.
Jansen

Hakke S.J. van
Kuyper J. de
Brienen A. van
Koppelman J.
Taal R.H.

Voorzichten
Wachtum
Walnut Creek, Ca. U.S.A.
Warmood
Wassenaar
Wabzingen
Weestelcinge
West Ancaster Ontario
Canada
Westervoort
West-Kapelle
West-Kapelle

Wijchen
Wildervank
Wolfsstedijk
Wolvega
Yerseke
Zaandam
Zaandam
Zandhoven België
Zandvliet (Antwerpen) België

Zierikzee
Zierikzee
Zoutmeer
Zoutlands
Zwolle

VAN DE REDACTIE

Elke zich zelf respecterende vereniging of organisatie houdt bij het opmaken van de begroting van enig verenigingsjaar rekening met de voor dat jaar beschikbare financiële middelen.

Bij de V.O.M.I. is dit dus ook het geval en heeft men dus ook aangegeven welke financiële ruimte de redactie van ons verenigingsorgaan "Sobat" heeft.

Uitgaande van 6 uitgaven per jaar met in totaal een x-aantal pagina's, blijft voor de redactie de keuze tussen een gelijk aantal pagina's per uitgave, dan wel van een variabel aantal. Beide mogelijkheden hebben, zoals dat overal en bij alles het geval is voor-, maar ook nadelen, en welke keuze men ook maakt, er zijn altijd beperkingen.

Het nog steeds stijgen (gelukkig) van het aantal leden van onze veteranen-organisatie brengt uiteraard ook meer inzenders van copy met zich mee. In zich natuurlijk een goede zaak, maar het betekent wel dat veel inzendingen niet geplaatst kunnen worden. En ook hier geldt dan weer, welke keuze je als redactie ook maakt: het is voor die inzenders wier

artikel op dat moment niet geplaatst wordt, altijd een teleurstelling. De redactie doet daarom dan ook een dringend beroep op allen om daar waar mogelijk de copy zo kort mogelijk te houden, zeker voor rubrieken als "Opsporing verzocht" en "Reünies". Verder willen wij nog in herinnering brengen dat reeds langer geleden m.b.t. de rubriek "Verenigingsnieuws" de afspraak gemaakt is zich te beperken tot één A4-tje per vereniging en per uitgave. Voor de redactie is het beslist geen pretje keuzen te moeten maken of artikelen in te moeten korten. Dus, beste sobats inzenders, helpt a.u.b. allen mee om zoveel mogelijk teleurstellingen voor het niet plaatsen van artikelen te voorkomen. Wij hebben er allen baat bij. Alvast bedankt voor Uw begrip en medewerking in deze!

Inleverdata copy (eerstvolgende 3 nummers)
nummer 41 uiterlijk 01 mei 1995
nummer 42 uiterlijk 12 juli 1995
nummer 43 uiterlijk 13 september 1995

Legermuseum Delft

Nieuwe tentoonstelling in het Legermuseum te Delft, Korte Geer 1. Titel: "In de greep van de vijand, Nederlandse militairen in Duits en Japans krijgsgevangenschap (1940-1945)". Ca. 63.000 Nederlandse militairen zijn in die periode voor kortere of langere tijd in krijgsgevangenschap. De tentoonstelling brengt dit aan de hand van tekeningen, brieven, maquettes, scènes, kledingstukken en gebruiksartikelen, alsmede foto- en filmmateriaal, in beeld. De expositie is te zien vanaf 14 april t/m 29 oktober 1995. De catalogus van deze tentoonstelling kost f 32,50 (voor veteranen-pashouders f 26,-).

OPROEP

Uitgeverij Van Geyt Productions uit Hulst, bekend van onder meer de foto-uitgaven "Brabant bevrijd", "Gelderland bevrijd" en "Overijssel bevrijd", zou graag ter voorbereiding van een boekuitgave in contact komen met oud-militairen die hun ervaringen in Indië op papier hebben gezet of dit graag zouden willen doen. Dit in verband met een beoogde boekuitgave, waarin de persoonlijke ervaringen van Indiëgangers centraal staan. Wellicht kunt u ons attenderen op mensen die hierin zouden zijn geïnteresseerd. Voor inlichtingen: uitgeverij Van Geyt Productions, dra. A.J.G. van Gemeren, Korenmolen 130, 3481 AX Harmelen, Tel. 03483-5060.

LANDELIJKE VETERANENDAG

Het comité "Dametin" houdt op zaterdag 1 juli a.s. in Dalen (Drenthe) een landelijke veteranendag voor oud-militairen, die in de periode 1945-1950 uitgezonden zijn geweest naar het toenmalige Ned.-Indië. Voor meer informatie en hoe men zich kan aanmelden, kunt u lezen in de eerstvolgende uitgave van "Veteranen-Actueel" (verschijnt in mei a.s.). Het miniatuur Indië-monument (zie afbeelding), zuiver tin (99%) met certificaat van echtheid, hoogte 12 cm., massief, winkelwaarde f 45,00,

speciale veteranenprijs f 25,00, is te verkrijgen door overmaking van f 32,50 (incl. verpakking- + portakosten) op bankrekening 31 26 81 712, Rabo-bank "De Beek-Dal-Veete" te Dalen, t.n.v. Dametin onder vermelding "Indië-Monument". Girorekening bank 808124. Het prachtige miniatuur wordt u dan z.s.m. thuis gestuurd. In Dalen is het verkrijgbaar bij: VVV Dalen, G. Rotman, Hoofdstr. 59; J. de Jonge, Schoolstr. 8; A. Warringa, Thyckerstr. 21 en/of bij A. Snijders, Hoofdstr. 39.

ONLANGS VERSCHENEN

1. Regiment Stoottroepen, 50 jaar

Opgericht 21-09-1944.

"Verhalen van toen".

"... en dit Regiment zal blijven voortbestaan": Hare Majesteit Koningin Wilhelmina, Tilburg 18 maart 1945. Te bestellen bij de Traditiekamer Regiment Stoottroepen, Jan Willem Friso-Kazerne, Assen, Tel.: 05920-58500. Prijs f 25,00.

De geschiedenis van een trots regiment, 200 pagina's. Een fraai gebonden en geïllustreerd boek met zelfs een aantal afbeeldingen in kleur. Samenstelling door: Redactie 50 jaar Regiment Stoottroepen, Ermelo 1994. ISBN 90.751.27.02.2.

Dit beroemde Regiment, eens in onze Zuidelijke Provincies, na de eerste fase van onze Nationale Bevrijding, uit het Verzet geboren, heeft in de halve eeuw sindsdien een respectabele staat van dienst opgebouwd. Zij streken in Duitsland met de Geallieerde legers, toen wij, benoorden de grote rivieren, nog niet eens bevrijd waren en in Indië, tijdens de ons zo bekende periode 1945-1950.

Fier voert de vlag van de

Stoottroepers de trotse zinspreuk:

"Je Maintiendrai" (Ik zal handhaven).

En dat ze weten, deze Stoters, wat ze waard zijn, blijkt uit de "bescheiden" kwalificatie, die de jubileum-commissie aan dit boek heeft meegegeven.

Want naast de afbeelding van een

stoere Stoottroeper staat gedrukt:

"Stoottroeper, Strijder, Trouw en Onversaagd, Onbezorgde Trekvogel, Taal Rap en Onbevreesd, Eerlijk en Pienter, Eendrachtig en altijd Ridderlijk."

Nee, helaas, zulk een zelfbewuste slogan van zelfkennis en zedelijke grootheid, zou ik de mannen van mijn Regiment toch niet durven toekennen. "Verhalen van toen" behelst de boeiende historie van een Regiment, dat zichzelf hogelijk waardeert. Hulde. Een aanbeveling, vergezeld van de verzuchting: "Waarom was ik geen Stoottroeper?"

J. Zwaan

2. Notities van een Soldaat

Het Dagboek van Soldaat A.A. Van

der Heiden, Indië 1945-1948. (I-8 RI)

Prijs f 19,95. Uitgeverij Van Wijnen

Franeker. CIP/ISBN 90.519.41.17.x.

De Proloog van dit 91 pagina's tellende boekje bestaat voornamelijk uit de declamatie van Pierre Huyskens, voorgedragen tijdens de Dodenherdenking bij het Nationaal Indië-monument 1945-1962, in het Stadspark "Hatten" te Roermond op 7 september 1992, getiteld "Memo van de Veteranen", een pathetisch en tegelijk nostalgisch, Huyskens waardig, gedicht.

Het eigenlijke dagboek begint in het boek op pagina 20 en eindigt op bladzijde 75.

De Proloog en de Epiloog, die veel reclame behelzen voor boeken van de in onze kringen bekende, maar niet onomstreden Ant. P. de Graaff, wiens naam op de geplastificeerde omslag als auteur van Van der Heiden's dagboek staat vermeld, waarvan De Graaff de bewerker is, alsmede de samensteller van de Proloog en de Epiloog.

Het Dagboek van Van der Heiden, een oorlogsvrijwilliger, is, hoewel ieder verhaal anders is dan alle andere en dus uniek, er één uit velen. Dezelfde elementen komen in vele schrifturen van oud-Indiëgangers steeds terug. Tenslotte, zo ervaar ik bij het lezen van de vele dagboeken en verhalen van Indië-veteranen, verschillen onze lotgevallen in Indië niet wezenlijk van elkaar.

Het bewerkte Dagboek is in zijn soort echter niet onverdienstelijk. Elke herinnering aan onze Indiëtijd memoreert toch steeds weer nieuwe gezichtspunten en elementen. In dit boek bestaat dit nieuwe element voornamelijk uit een verslag over het verblijf van Nederlandse vrijwilligers op Malakka, 1945-1946.

J. Zwaan

3. 9 februari

Hindeloopen, 11 februari 1995. Een

bijeenkomst in het Eerste Friese

Schaatsmuseum aan de Kleine

Weide, was een gebeuren.

Koffie, cake, vele sobats uit Friesland

en van 3-5 RI.

Jan Nijholt, een Indië-veteraan van 3-5 RI, beleefde de dag en het uur dat een door hem geschreven boek ten doop werd gehouden. Voor hem en vele inwoners van zijn geboorteplaats een groot uur U.

Het boek is getiteld "9 februari" een voor de auteur mythische datum.

Lees in het boek waarom.

Het boek is echt de moeite waard.

Het kost voor VOMI-leden, inclusief verzendkosten f 29,90, telt 219 pagina's en is uitgegeven door Uitgeverij BV Bonneville, Bergen NH.

(ISBN 90.73304.22.9. NUGI 642).

U kunt het boek bestellen bij

J. Nijholt, Malenstraat 2, 8713 KH

Hindeloopen, Tel.: 05142-2875/2777,

Fax: 05142-2844.

Jan Nijholt is, ondanks vele omzwervingen, een echte zoon van het op Marken gelijkende karakteristieke oude Friese vissersplaatsje

Hindeloopen, bekend vanwege de bijna Keltische taal die daar gesproken wordt, gebleven.

Nijholt vertelt onopgesmukt, zoals we dat ook van een oude visserman ver-

wachten, zijn levensverhaal, vanaf zijn jeugd in het winderige

IJsselmeerstadje, vroeger een "stil" eilandachtig "dorp" aan de

Zuiderzee, tot aan zijn grote dag, de verschijning van "9 februari".

Alles, lief en leed, armoede en dorpsjolit, passeert de revue.

De Tweede Wereldoorlog, Indië en de heraanpassing aan het burgerleven

daarna, in het niet erg vriendelijke "vaderland".

Soms is het verhaal ontroerend, soms vermakelijk anecdotisch.

Nijholt is een rasverteller. Het plaatsje aan de voormalige Zuiderzee deed mij denken aan mijn eigen geboorte-

plaats, aan de overoever van de vaak wilde grote plas, die nu IJsselmeer

heet. Bij helder weer zou je het bijna kunnen zien liggen. In mijn herinne-

ringen zie ik de vissers weer zitten op de top van de oude zeedijk of op de

"leugenbank" aan het havenhoofd.

Jan Nijholt heeft een goed boek ge-

schreven. Jammer dat de uitgever zoveel zetfouten in het werk van Jan

heeft laten staan. Dat doet slordig

aan. Foei Bonneville en heer Hans

Haring, de vormgever en uitgever van

dit, ondanks deze omissie, alleszins zeer leesbare verhaal van Nijholt.

Wat hield die Hans Haring overigens een fraaie, de oud-militairen-Indiëgangers een hart onder de riem stekende toespraak, daar in Hindeloopen.

De in de gedrukte tekst soms ontbrekende woorden, gedeelten van zinnen en/of letters, zijn af en toe echt storend bij het lezen. Voortaan beter Bonneville. Ondanks deze m.i. annodige schoonheidsfouten, kan ik het boek, vooral voor de oud-Indië-Militairen, van harte aanbevelen. Nijholt vertelt zijn levensverhaal op vaak laconieke toon. Het relaas over zijn belevenissen in Indië zal menig Indië-veteraan aanspreken. Veel van ons aller lotgevallen zijn herkenbaar. Evenals Nijholt zullen velen van u identiek aandoende belevenissen en ervaringen, de dood in de ogen te moeten zien, herbeleven. Ook de moeilijkheden bij het vinden van een passende plaats in de Nederlandse samenleving, na onze terugkeer, zal m.i. bij velen herbeleving oproepen. Zij zullen kunnen beamen hoe moeilijk het was in patria weer aan de slag te kunnen komen. Nijholt schetst ons zijn leven. Een leven als velen maar toch uniek.

De bijeenkomst in Hindeloopen, opgeluisterd door goede speeches van o.a. de Voorzitter van de reüniecommissie van 3-5 RI, waar de auteur in Indië bij diende, en van de auteur waren geslaagd. Op vaak humoristische wijze vertelt Nijholt het verhaal dat dit boek behelst.

J. Zwaan

P.S. Nijholt heeft nog een voorraad van zijn boeken thuis liggen. Help

hem er van af, Sobats.

4. Van Driekleur tot Rood-Wit

"De Indonesische officieren uit het KNIL, 1900-1950".

Uitgave van de Sectie Militaire Geschiedenis. 's Gravenhage 1995. ISBN 90.70677.38.5. Proefschrift. Leiden. Reuzenpocket, 492 pagina's. Geïllustreerd. Prijs f 49,95.

Je krijgt zo'n werk ter recensie toegestuurd. Het ziet er van buiten fraai en kleurig uit. Het is een lijvig en goed uitgevoerd boek. Je bladert er wat in, terwijl je denkt: "wat moet ik hier nu weer mee?"

Je snuffelt wat achter in het boek, in de korte biografietjes van al die Indonesiërs, die tussen 1900 en 1950 bij het KNIL (Koninklijk Nederlandse-Indisch Leger) dienden. Het lijken er nog heel wat. Maar relatief gezien waren het er toch zo weinigen. En wat werden ze vroeger slecht betaald, en hoe gering waren destijds hun bevorderingskansen. Bij het lezen van hun curricula vitae verbaast het je hoe dapper velen waren, en hoe weinig het Gouvernement zich aan hen gelezen liet liggen. Nederlands koloniaal beleid, gebaseerd op blanke superioriteit. We hebben in Indië toch echt wel veel kansen gemist.

De levensbeschrijvinkjes geven, uiteraard summier, een overzicht van de lotgevallen dezer inheemse KNIL-officieren.

En de materie begint je, ondanks je scepsis, te boeien. Je gaat je verdiepen in deel IV "De Indonesische revolutie", omdat dit gedeelte speelt in de tijd dat je zelf als soldaat in Indië diende, 1945-1950. Dan lees je verder over de tijd van oorlog en bezetting, 1942-1945, en het roerige jaar 1950. En ineens ontdek je dat het een goed

geschreven, zeer informatief boek is, met heel veel interessante gegevens. Je had er bij de eerste aanblik niets van verwacht, maar het blijkt fascinerende lectuur te zijn. Je eerste gedachte was: "wat moet ik met al die Indonesische oud-KNIL-militairen? Maar het boek blijkt een boeiende geschiedenis van "ons" Indië, over de eerste helft van onze eeuw, te behelzen.

Bouman heeft er geen saale, droge opsomming van persoonlijke carrière van gemaakt, maar een zeer leerzaam en lezenswaardig document. Hulde doctor Bouman.

De auteur, geboren in 1923, diende, na een opleiding in Engeland, als officier/Batterijcommandant 3 jaar in Indië bij het 6de Regiment Veldartillerie van de 1e Divisie "7 december". Hij was dus één van ons. Zijn relaas over "onze" oorlog in Indië is sober, neutraal en gedegen. Dat geldt eigenlijk voor het hele boek. Bouman vertelt ons over de belevenissen van de inheemse KNIL-officieren, in krijgsgevangenschap, in het verzet, zowel in Azië als Europa, als mede over hun inzet in de periode, dat wij in Indië streden, aan beide zijden van de scheidslijnen. Sommigen van de hier beschrevenen waren onze tegenstanders tijdens de gevechts-acties en guerrilla-perikelen, gedurende onze Indië-jaren, vaak op hoge militaire Indonesische posten. Een schoon boek. Wetenschappelijk verantwoord, maar desondanks leesbaar geschreven. Des te opmerkelijker als we weten, dat B. Bouman zijn militaire loopbaan afsloot als Generaal Saluut.

J. Zwaan

BINNENKORT VERWACHT

Garne wil ik hierbij de aankondiging doen van het toevoegen van een nieuw element aan deze rubriek, te weten: Binnenkort Verwacht. Het Weekblad "Vrij Nederland" (VN) van 4 februari 1995 bereidt ons voor op een in augustus te verwachten boek van Ewald van Vught, onder de titel "Nestbevuilers, 400 jaar Nederlandse critici van het koloniale Bewind" een reeks biografische

schetsen. De door "VN" gepubliceerde bloemlezing uit deze schetsen, met als kop "Multatuli, Poncke en de anderen" zou m.i. beter gekwalificeerd zijn met de kop "De Heldengalerij van links Nederland", want de auteur zal, zo wordt aangekondigd, een galerij van Nederlanders opvoeren, die in de loop der eeuwen het koloniale optreden van Nederland in de Gordel van Smaragd op felle toon hebben bekriti-

seerd. Alle coryfeeën, die ooit in dit genre zijn opgetreden, passeren in Van Vught's Heldengalerij de revue. Het lijkt mij, dat geen enkele criticus in deze rij ontbreekt. Vanzelfsprekend worden Multatuli, de opperheilige van alle anti-kolonisten, Onno Zwier van Haren, Baron van Hoëvel en Roorda van Eysinga, ten tonele gevoerd. De meest felle anti-Nederlandse uitspraken van deze

heren werden met kennelijke wellust geciteerd. Ewald van Vught hanteert zijn persoonlijke heldengalerij met grote instemming, ten opzichte van hun kwalificaties het Nederlandse koloniale optreden betreffende.

Verder voert de auteur, om wat recentere figuren te noemen, namen op als van Sneevliet, de oprichter van de Ind(ones)ische communistische partij, Van Randwijk, Paul van 't Veer, Prof. Hueting, dr. L. de Jang en Poncke Princen.

Poncke Princen in de rij der groten. Adoeh.

Van Vught, het was ons al bekend, was evenals zijn lijfblad VN, altijd al anti-ons. Evenals in de recent uitgezonden vierdelige Indië-serie van de NOS/NOVA, "De open zenuw" (van 7-10 februari 1995) is ook in Van Vught's heldenschaar weer de complete anti-Indiëveteranen-mafia gemobiliseerd,

en wordt de beschuldigde, moraliserende vinger weer eens naar de oud-Militairen-Indiëgangers opgeheven. (l'accuse). Wij zijn goed, jullie waren (zijn) fout. De rehabilitatie van Poncke Princen door Minister van Mierlo c.s., als symbool voor alle overlopers, dienstweigeraars en deserteurs, impliceert de veroordeling van alle 140.000 militairen, die destijds in opdracht van hun wettige regering wel naar Indië gingen. Waarvan Acte. Van Vught beschreef, in eerdere publicaties van zijn hand, reeds geweldige wapenteiten van de Republikeinse strijdkrachten, gedurende de Grote Indonesische Vaderlandse Bevrijdingsoorlog, waarvan de historische werkelijkheid niet vaststaat. Opnieuw is deze, m.i. anti-Nederlandse scribent, op het oorlogspad, nu tegen de Indië-veteranen, etc. Het behoeft dan ook niet te verbazen,

dat deze grote moralist, zoals mij ter ore is gekomen, samen met de cabaretier Freek de Jonge en de schrijver Rudy Kousbroek, een comité tot eetherstel van de overloper Poncke Princen heeft opgericht.

De teneur van het Van Vught relaas, zoals dat uit de voorpublicatie in VN naar voren komt, impliceert het volgende: Leve de criticasten. Wij deden nooit iets goeds in Indië. De ware helden zijn de "Nestbevuilers" (wat een juiste titel).

O, Indië. O, Insulinde. O, Nederland. O, Indonesië. O, Gordel van Smaragd. "Groter Barbaren dan de Nederlandse kolonialen zijn er nooit geweest". Maar ook armzalig is het land wier enige Held een deerteur is.

J. Zwaan

"DE DOKTER STAPT UIT DE JEEP"

"Kom me over een uurtje ophalen", zegt hij tegen de chauffeur. Het gebruikelijke "Ja, dokter" blijft echter achterwege. De chauffeur zegt niets. Als de dokter zijn opdracht herhaalt, barst de jongen ineens los. Met een van zenuwen trillende stem snauwt hij de dokter toe: "Ik verdom 't verder dokter.... ik hou 't niet langer uit.... wachten.... wachten, altijd maar wachten...."

Opgewonden draait hij om de jeep heen. De dokter tracht hem te kalmeren. Hij verbaast zich niet over de jongen. Het verwondert hem, dat er niet meer van zulke gevallen zijn. Ze hebben inderdaad weer een hele dag staan wachten op een post. Er was een actie aan de gang en de dokter moest bij de hand zijn. Er was echter niets te doen. Dat is telkens zo. De hele dienst is een kwestie van wachten. Wachten op dit en wachten op dat. Nu is het wachten op de demobilisatie, maar niemand kan er iets met zekerheid van zeggen.

"Ja... u heeft makkelijk praten dokter gaat hij even ontspannen door, "u gaat gezellig een borrel zitten drinken.... u heeft werk, uw boeken.... u bent in uw eigen vak.... maar ik.... ik

word gek, dokter.... hoort u dat."

Met beide handen pakt hij de buizen waar de kap van de jeep over gespannen wordt. Als een bloemstengel buigt hij het staal weer terug in de oorspronkelijke stand.

"Ik rij de jeep kapot...." dreigt hij door het dollis heen. "t kan me nou niks meer schelen". Vloekend springt hij achter het stuur en laat de motor loeien. Gierend schiet hij achteruit de oprij uit. De dokter kijkt hem zonder iets te zeggen na. Een uur later staat de jeep weer voor de deur.

"Waarheen, dokter?" vraagt de chauffeur.

"Naar de mess Frans" zegt de dokter. Er wordt verder geen woord over gesproken. De dokter polst 's avonds de psychiater. Die heeft meer patiënten dan ooit. De gevallen van geestelijke afwijking nemen sterk toe. Van zuivere overspanning tot krankzinnigheid. Een snelle aflossing is urgenter dan Den Haag vermoedt.

Fred Hooisma,
Steenwijk

HERDRUK TAAIE EN NEUT

Door de grote belangstelling voor deze herdruk konden wij tot een tweede druk overgaan.

Hiervoor hebben zich de nodige kandidaten gemeld maar de oplage is nog niet geheel uitverkocht. Belangstellende reüniecommissies, VOMI-afdelingen en overige sobats kunnen zich hiervoor nog melden. De kosten bedragen f 1,75 per stuk, exclusief portokosten.

Geeft u zich dus zo spoedig mogelijk op. Betaling kan na toezending middels een acceptgirokaart.

Reüniecommissie 3-8 R.I.
B. Bronke,
Raadhuisstraat 29a,
1941 JA Koog aan de Zaan.

REÛNIE

Op donderdag 13 april 1995 is er weer een reünie van 1-6 R.I. Veluwe Bataljon "De Haantjes" in de Oranje-kazerne, Deelenweg 2 te Schaarsbergen. U bent van harte welkom vanaf 09.00 uur. Inlichtingen bij J. v. Holland, Tel. 08380-30540.

Op vrijdag 21 april 1995 wordt de reünie gehouden van 4-4 "Irene" in de O.O.-mess van de Lt. Kol. Tonnetkazerne in 't Harde. Aanvang: 10.00 uur. Opgave en inlichtingen bij J. Hottinga, tel. 02203-2126.

Voor alle oud-Commando's van het DST-KST-RST uit de Indië- c.q. Indonesië wordt op 23 augustus 1995 een reünie gehouden in de Engelbrecht van Nassaukazerne, Commandobaan 4, 4706 CL te Roosendaal. Aanmelding dient te geschieden voor 15 juli 1995 door overmaking van f 20,00 p.p. op girorekening 243874 t.n.v. penningmeester KST, onder vermelding reünie, v. Limburg Stirumlaan 39, 5037 SE te Tilburg, met vermelding van uw juiste naam, adres en postcode. Het toegangsbewijs met programma wordt u dan z.s.m. toegezonden. We missen nog steeds enkele oud-commando's. Wie helpt ons de laatste opzoeken?

Degenen, die met eigen vervoer komen, kunnen hun auto parkeren op de appelplaats in de kazerne. Voor hen, die met het Openbaar Vervoer komen, is er een pendeldienst visa versa het station van de Ned. Spoorwegen. Ook de dames zijn van harte welkom. Reserveer voor deze reünie de vervoerbewijzen, welke u in febr./maart j.l. heeft ontvangen. Voor e.v.t. inlichtingen: Ad. Aarts, Tel. 013-671787 of J. Krijgsman, Tel. 05910-19613.

De 41e Genieveldecompagnie houdt een reünie op zaterdag 22 april a.s. in "de Donderberg" te Leersum. Inlichtingen en aanmelding bij A. Wolswinkel, Parklaan 8, 3931 KK Woudenberg, Tel. 03498-62860.

De reünie-commissie van de 35e A.A.T. wil op 13 mei 1995 een reünie organiseren in de Onderofficiersmess van de Gen. Majoor Kootkazerne te Garderen. Op 28 januari 1948 zijn we

met het m.s. "Groote Beer" naar Sumatra vertrokken (Pemating Siantar). Van sommige oud-35 AAT-ers zijn niet de adressen bekend. We zoeken hen om zo spoedig mogelijk contact op te nemen met: G.H. Neuteboom, Marcus Samuelstr. 34, 7468 BP Enter, Tel. 05478-1507.

De Parkcompagnie van het Bataljon Genietroepen 7 DEC-DIVISIE houdt zaterdag 20 mei 1995 haar jaarlijkse reünie in het "Trefcenter" in Voorthuizen.

Genieten die deze dag willen meemaken met of zonder partner, kunnen contact opnemen met: André v.d. Horst, G. van Oostenstr. 40, 2612 RH te Delft, Tel. 015-121576.

J.L. van Natijne

Op vrijdag 1 sept. 1995 wordt de reünie van 5-11 R.I. gehouden in de K.M.S. te Waart. De commissie heeft gemeend een bijdrage te moeten vragen van f 10,00 per lid of f 20,00 met echtgenote c.q. vriendin, als bijdrage in de algemene kosten. Een extra bijdrage is welkom. Gaarne even vermelden. Startingen op postgirorekening 2307963 t.n.v. penningm. Kontakt 5-11 R.I. te Blerick, liefst metéén, doch uiterlijk vóór 1 mei 1995. Alle starters krijgen tijdig het programma thuisgestuurd en zijn automatisch deelnemer op 1 sept. 1995. Inlichtingen: Molenbossen 141, 5923 AB te Blerick, Tel. 077-821659.

Op 3 mei 1995 zal de Stichting Landelijke Reünie Commissie Arme en Afvoertroepen 20 jaar bestaan. Op de jaarlijkse AAT dag in de Constant Rebecque Kazerne in Eindhoven zal op 3 mei a.s. aan dit feit ruime aandacht worden besteed. Om 11.00 uur zal op ceremoniele wijze de in de loop der jaren overleden AAT-ers worden herdacht. Voor de rest van de dag is een "elk wat wils" programma samengesteld met een gezellig, reünie-achtig karakter. In de middagen is er o.a. een receptie en ook dit jaar weer wordt de dag besloten met de gebruikelijke nasamaltijd. Inlichtingen bij: K. Kleyn, Tel. 08355-1377 en bij B. den Oudsten, Tel. 01828-12171.

Op woensdag 3 mei 1995 houdt de 4e afdeling van het 1e Regiment Anti Tank Artillerie (4-1 RATA) haar eerste reünie. Het onderdeel is op 8 mei 1946 in Den Bosch opgekomen en op 29 oktober 1946 naar Indië vertrokken. De reünie wordt gehouden in de Frederik Hendrik kazerne te Vught. Inlichtingen bij de reünie-commissie: A.M. Brabers, Bosscheweg 234, 5015 AG te Tilburg, Tel. 013-422989.

Op zaterdag 13 mei a.s. houdt de voormalige L.M.D. Soerabaja haar 2-jaarlijkse reünie. Plaats van samenkomst: Hotel-Restaurant "De Klomp" in De Klomp (bij Veenendaal). Aanvang: 11.00 uur en de kosten bedragen f 32,50. Alle K.L. en K.N.I.L. mannen uit die tijd (met hun dames uiteraard) zijn van harte welkom. Op deze reünie kunt u tevens het boek kopen: De Soerabaja, 1946-1950, vier onvergetelijke jaren aan de Kall Mas, vervaardigd door Herman Meijer en Piet Blankenstein. U kunt zich aanmelden bij: S. Tigchelaar, Tjalk 6, 8531 BB Lemmer, Tel. 05146-3702.

Het 1e Bataljon Jagers bestaat dit jaar een halve eeuw. Het is dit jaar dan ook 50 jaar geleden dat Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard aan de toenmalige Reserve Kapitein (de latere Generaal) mr. W.J. van Dijk, opdracht gaf het 1e Bataljon OVW van het Garderegiment Jagers samen te stellen en de eerste rekruten zich in Fournes in Frankrijk meldden, in Zeeland en West-Brabant in de frontlinie opereerden, tot de bezettingstroepen van Duitsland behoorden, de zeereis naar de "Oost" maakten en op Malakka in de rimboe werden weggestopt als aanloop voor de inzet in Nederlands-Indië. Zo'n jubileum moet groots gevierd worden en dat doen we dan ook op donderdag 11 mei 1995 in het Reüniecentrum "De Kumpulan" op het landgoed Bronbeek, Velperweg 147 in Arnhem.

Geef u zelf (en uw partner) liefst zo snel mogelijk op, maar in ieder geval voor 1 mei 1995 bij dhr. A.G. Kamperman, Goudsmidengilde 22, 3994 BA Houten, Tel. 03404 78058.

VERENIGINGSNIEUWS

Drenthe/Groningen

Secr. J. Plat, Sassenbergen 71,
9531 GW Borge,
Tel. 05998-35666.

Het winterseizoen zit er weer op met al zijn activiteiten. Elke afdeling heeft zijn bijeenkomsten afgesloten en maakt nu even pas op de plaats. Provinciaal zouden we nog kunnen wijzen op de jaarvergadering van 19 april, maar wanneer u dit leest is deze datum waarschijnlijk al gepasseerd. De afdeling Assen gaat begin mei nog een busreis maken, maar dan hebben we het programma ook wel helemaal gehad.

Onze eerste activiteit na de zomer zal dan weer op 7 sept. zijn, n.l. de Nationale Dodenherdenking te Roermond. Hoe het reizen daar naar toe geregeld gaat worden is nog niet helemaal duidelijk (let op berichtgeving veteranen-nieuws in de maandbladen van Defensie: Alle Hens, Legerkoerier en Vliegende Hollander, redactie).

Natuurlijk wordt dit weer vrij vervoer met de trein. We doelen echter op de wijze waarop u dit treinkaartje in uw bezit krijgt. Mocht er weer een aanvraagformuliertje in de Sobot afgedrukt worden, dan willen wij u vriendelijk vragen dit formulier te gebruiken. Wilt u dit dan rechtstreeks zoals aangegeven, voor u zelf verzorgen? Het secretariaat zal dan deze keer niet coördinerend bezig zijn.

Onze traditionele Veteranendag zal dit jaar weer in de Joh. Post kazerne in Havelte plaats hebben. Omdat de herbouw na de brand wat kleiner zal uitvallen, moeten we de toestroom over twee dagen verdelen. Er is geen ruimte meer voor 400 mensen.

De data zijn vastgesteld op 4 en 5 oktober '95. Hoe de spreiding over deze dagen zal plaats hebben, hoort u ter zijner tijd wel. Al vast een mooie zomer toegewenst.

J. Plat

AFDELING ASSEN

Bijeenkomst VOMI afd. Assen, te Deurze op 25-01-1995.

Onze nieuwjaarsbijeenkomst was een succes. Voor het eerst kwamen er meer dan 80 Sobats met aanhang naar Deurze. Extra tafels en stoelen moesten worden bijgezet. Daarna kon een welkom worden gebeten en een voorspoedig 1995 toegewenst worden. Hierna een aantal mededelingen van algemene aard en het voorstellen van een nieuw bestuurslid, dhr. J. Hoving uit Annen. Wij hopen en vertrouwen er op, dat wij een prettige samenwerking met Jan mogen hebben. Het bestuur van de afd. Assen is nog op zoek naar 2 extra bestuursleden. Als dat gelukt is, dan kunnen we uit het bestuur dan een nieuwe voorzitter gaan benoemen, die dan onze aller "Aike" moet gaan vervangen.

Na het nuttigen van een gratis kopje koffie/thee speelden wij 2 rondjes Bingo. Daarna kon in een nevensaal gekeken worden naar een videofilm, die gemaakt was over een reis van een ploeg veteranen naar Zuid-Sumatra en Bangka. Er was zeer veel belangstelling voor en het was echt de moeite waard. Daarna gingen we verder met de verloting, dat ons weer wat extra muntjes opricht om verdere middagen te kunnen gaan organiseren. De prijzetafel was goed voorzien, zodat meniggen met een prijs(je) naar huis kon gaan. Speciaal de dames Panneman, Bastiaans en Wijma deden aardig mee met hun loten, zodat ze met nogal wat prijzen naar huis mochten gaan.

Gezelligheid kent geen tijd en dus was ook deze middag weer snel voorbij. Na hier en daar nog even wat nagepraat te hebben werd iedereen bedankt voor hun aanwezigheid. De volgende bijeenkomst in Deurze zal worden gehouden op 29 maart 1995. We hopen u dan nader te kunnen informeren betreffende onze busreis, die vermoedelijk op 30 mei a.s. zal worden gehouden. Houdt u er rekening mee? Wij rekenen op u.

B. Habich, secr. afd. Assen,
Tel. 05945-49503.

AFDELING DALEN

Onder leiding van het provinciaal bestuur is er voor het eerst een bijeenkomst geweest in Dalen.

Op 18 januari 1995 waren we bijeen in Dalen. Een goed geslaagde middag kunnen we wel zeggen en met een goed gekozen plaats. Het was er zo gezellig en goed, zodat men alvast een volgende bijeenkomst bedacht voor 9 maart 1995.

"Dan zou het moeten gebeuren" werd er gezegd. Er moest en zou een eigen afdeling met een eigen bestuur moeten komen.

En zo is het gegaan. Provinciaal voorz. v. Dalzen mocht ruim 110 personen welkom heten op deze middag in zaal Cornelis. Na wat inleidende woorden kreeg Bert Vuyk uit Bodegraven de gelegenheid om zijn dia's op grootbeeld met authentieke geluiden te laten zien. We zijn met hem over Sumatra, vanaf het Tobameer, naar beneden getrokken. Vervolgens van West- naar Midden- en Oost-Java. Als toetje waren we nog even op Bali. Fantastisch wat Bert er van gemaakt heeft. De aanwezigen waren vol lof en mocht u ter ore komen dat hij met zijn diapresentatie bij u in de buurt komt, beste vrienden, moet u er bealst naar toe gaan. Het is de moeite waard.

Tot slot van deze middag vanzellsprekend weer de gezellige loterij en iedereen ging daarna bijzonder tevreden huiswaarts. En ..., er is inderdaad een nieuwe afdeling Dalen en omstreken geboren met vanaf 9 maart een geheel eigen bestuur. Gerrit Rotman, hartelijk dank voor je grote inzet en bemoeienis.

Zodra men de functies binnen het bestuur heeft verdeeld laten wij u het weten. Namens het provinciaal bestuur heel veel succes voor de toekomst.

J. Plat

AFDELING MEPPEL

Bijeenkomst 22 febr. '95 in Motel Waanders te Staphorst. Voorzitter Fedde Huisman opende de bijeenkomst en heet alle aanwezigen welkom en wenste ieder een mooie middag toe. Allereerst werden onze overleden sobats met een minuut stilte herdacht. Dhr. v.d. Waal verzorgde deze middag. Hij heeft met het Openbaar vervoer een wereldreis gemaakt en heeft daar 10 maanden over gedaan. Hij is o.a. door Rusland, Japan, China, Tibet, Nepal, Thailand en vele andere landen getrokken. Hij heeft een schitterende diaserie en vertelde daar met veel enthousiasme over. Onze afdelingsbijeenkomsten worden steeds beter bezocht. Er waren nu 115 personen aanwezig. De voorzitter van Drenthe/Groningen, de heer G. v. Dalzen, deed nog een beroep op de aanwezige niet-leden om lid te worden. Om half zes werd de bijeenkomst gesloten met veel dank aan dhr. van der Waal. Onze volgende bijeenkomst is op 22 maart 1995 om 14.00 uur in Motel Waanders te Staphorst. Tot slot moeten wij u mededelen, dat op 3 febr. j.l. geheel onverwacht is overleden ons lid, dhr. Tijme Reurink. Tijme woonde met zijn vrouw Werkhorst 59 te Meppel. Wij wensen zijn vrouw met kinderen en kleinkinderen ons oprecht medeleven. We hopen dat zij de kracht en de moed zullen krijgen dit zware verlies te kunnen dragen.

E. de Leeuw, secr.

AFDELING HOOGVEEEN

Nieuwjaarsreceptie 12 januari 1995. Om twee uur precies opende voorzitter Hagenbeek de bijeenkomst door allen hartelijk welkom te heten. In het bijzonder gold dit voor wethouder Schelhaas van de gem. Hoogeveen. En natuurlijk, het kon haast niet anders, een woord van welkom aan de dames van het Ruiner Huisvrouwen Orkest o.l.v. Mevr. Steenberg. Er werd medegedeeld dat het bestuur weer voltallig is door de benoeming van dhr. S. Thalen als algemeen adjunct. Verder werd er door de voorzitter nog even stilgestaan bij het verlenen van een visum aan deserteur "Poncke Princen", die met een brode grijslach via de TV bij ons als veteranen in het bijzonder, de kamer werd bliken geduwd. En zo op die manier de volle erkenning kreeg voor zijn

overlopen naar de vijand en ook nog door sommige ministers in het gelijk werd gesteld. ONBEGRIJPELIJK. Hierna kreeg het huisvrouwenorkest de gelegenheid voor ons op te treden. Deze middag was een topper voor wat betreft het aantal bezoekers. Ruim 160 personen waren aanwezig. De zaal van de Mauritskhal was dan ook goed vol. Ook mocht de afdeling weer 3 nieuwe leden inschrijven en toch doen we nog weer een oproep. Machten er nog sobats zijn die geen lid zijn probeer ze dan lid te maken, want samen moeten we het doen. Samen zijn we sterk. Ook ontbrak op deze Nieuwjaarsvrieste het krentebrood niet. Het werd ons geschonken door de "Nieuwe Weme" supermarkten. Verder kreeg ieder lid een welkomstmap, aangeboden door de ANWB. Natuurlijk werd er ook deze middag weer de verloting gehouden. Hartelijk dank aan de leden en de middenstand uit Hoogeveen en omgeving voor de prijzen. Beste mensen, zo doorgaan en op naar 13 april. Nagekomen bericht: Het bestuur van de afd. Hoogeveen wil graag ter kennis brengen, dat men bezig is om na Hoogeveen ook De Wijk te voorzien van een plaquette met de namen van gesneuvelde Indië-militairen.

H. Giethoorn, secr.

Flevoland

Secr. Oevergriend 13,
1356 EA Almere,
Tel. 036-5318972.

Na ons zeer geslaagde 'BEGIN-OFFENSIEF', d.d. 7 januari j.l., was het even weer wennen aan de "normale" bijeenkomst op 25 februari in onze tansig 'KOLKZICHT'. Alhoewel normaal, toen we 's morgens om 09.00 uur arriveerden om de gebruikelijke voorbereidingen te treffen bleek de zaal al in carnavalstemming te zijn, overal slingers en ballonnen etc. In deze feestelijke entourage mocht de voorzitter om pluss. 11.00 uur een ieder en speciaal de nieuwe leden welkom heten. Helaas was onze divisie Lelystad verhinderd, zij hadden verplichtingen bij de ledenvergadering van de B.N.M.O., ook onze sobats Hardijk en Welle uit Rutten lieten zich excuseren. Van de sobats Frieters en Kluitmans was bericht gekomen dat zij in het hospitaal vertoefden. Zij zijn

inmiddels bezocht namens VOMI 'FLEVOLAND' en gelukkig weer thuis!!! De geplande tweedaagse bus-tocht naar Limburg kon in verband met het kostenplaatje geen doorgang vinden, helaas, ons "eigen" reisbureau had haar best gedaan, edoch wij kunnen geen van allen verder springen dan onze "financiële-polsstok" toelaat, wij zoeken verder. In verband met de bevrijdingsfeesten (50 jaar) is er een beroep gedaan op sobats van VOMI 'FLEVOLAND' voor begeleiding van de jeugd bij bepaalde evenementen. Onze sobat Henk van Sloten gaf uitleg over het één en ander, waar hij nauw bij betrokken is. In het kader van deze feesten is er een verzoek van de gemeente Almere bij VOMI 'FLEVOLAND' gekomen voor deelname aan een "Indië-presentatie" in het stadhuis. Deze zal waarschijnlijk in september plaats vinden. Hoe het eventueel gerealiseerd gaat worden, wordt nog nader besproken. Na al deze en nog andere mededelingen werd het zo langzamerhand tijd voor het normale programma. Onze muziek-machinist, Paul van Gelderen, had een ruime sortering bandjes en cd's meegenomen en zorgde dat een ieder op dat gebied aan zijn trek kwam. Na de eerste vertrouwde bingo-ronde werd onder veel belangstelling een schilderij van de hand van onze eigen "Picasso" sobat Otto Harskamp verlost. Tussen de bedrijven door werd er een schuchtere poging gemaakt om de dansvloer op de juiste manier te benutten. Tijdens deze pogingen kwamen onze "BARNIMFEN" in actie om ons weer te tracteren op een voortreffelijke lunch; samen met enig "vocht", smaakte die uit de kunst! Zo tussen neus en lippen door werden er nog enige VOMI-dassen, badges, stickers en "gouden" demobilisatie-insignes verkocht, vooral voor de laatste was veel belangstelling. Ondanks dat we, door het uitvallen van de "Lelystad"-divisie, met een "klein ploegje" waren, zat de stemming er goed in en werd er heel wat afgeommogd en... gaminomand!!! De dansvloer moest zelfs vrij gemaakt worden voor de volgende bingo, die zoals gewoonlijk met de nodige flauwekul vlot verliep en de penningmeester deed grijnzen. De tijd had ook niet stil gezeten en was al aardig opgeschoten, waardoor de voorzitter nog even de aandacht vroeg voor 8 april, onze volgende bijeenkomst en tevens (een korte) leden-

vergadering, waaraan een... Play-Back Show, waar wel belangstelling voor was. Sobats van andere verenigingen zijn van harte welkom, wel graag een berichtje! Na afsluiting en vast een wel thuis was er nog tijd voor de dansvloer, ommengen en ... mincemangen!!! En er is nog wat geouwe-kletst. Ze waren niet weg te branden, die sobats. Zo zie je maar weer, met een "klein ploegje" gaat het ook, SELAMAT DJALAN!!!!

Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drostlaan 68,
8303 EE Emmeloord,
Tel. 05270-16717.

Een roerig begin van het jaar 1995 ligt weer achter ons. Op 12 januari vond te Leeuwarden het proces plaats in hoger beroep tegen de schrijver Graa Boomsma die in een krantenartikel ons optreden in Ned. Indië vergeleek met het werk van de SS in de oorlogsjaren. Helaas kwam de rechter in deze zaak tot vrijspraak.

Dat wij als oud-Indië-militairen protesteerden zal in het land wel algemeen bekend zijn. Het steekt ons echter dat een stelletje schreeuwerige, maar vooral jonge tegendemonstranten meer aandacht van de media kregen dan wij. Een schreeuwerige demonstratie is voor de programmamakers kennelijk meer nieuws dan een stel rustige mensen die voor hun recht opkomen. Helaas! Nog erger was het bekladden met verf van ons monument, ik mag wel zeggen de trots van de Friese Oud-Indiëganger. Gelukkig is het weer goed opgeknapt, maar de kosten zijn wel voor eigen rekening!

Wij danken ieder die deze demonstratie heeft helpen organiseren en degenen die aanwezig waren en het geheel tot een waardig gebeuren hebben gemaakt, in het bijzonder onze Sobats van de F.I.M. en de Wapenbroeders. Het is goed om nogmaals te stellen dat dit een gezamenlijke actie was.

Wanneer u dit leest is het seizoen bijna weer achter de rug en denkt menig een al weer aan de naderende zomer.

Onze laatste bijeenkomst van dit seizoen wordt in april of mei gehouden

op de vliegbasis Leeuwarden. Besprekingen daarover moeten nog plaats vinden, maar ieder ontvangt daarover nog bericht. Of er in het najaar nog een reis zal worden georganiseerd hangt af van de belangstelling en de suggesties die we krijgen. Op de ledenvergadering van 23 maart zal waarschijnlijk één en ander duidelijk worden. Het is ons gebleken dat er onder onze leden nogal wat langdurig zieken zijn en mensen die door invaliditeit aan huis gebonden zijn, terwijl zij toch wel belangstelling voor de vereniging hebben. Niet altijd is ons dat bekend. Als dat op prijs wordt gesteld dan komt iemand van het bestuur graag eens langs om zo maar een praatje te maken, maar dan moet dat wel even doorgegeven worden! Zijn er speciale moeilijkheden dan is Hans Blom altijd te bereiken. Zijn telefoon nr. vindt u in elke Sobat. Een ander probeem voor ons is de berichtgeving bij overlijden. Lang niet altijd ontvangen wij daarvan bericht. Dat de nabestaanden daaraan niet altijd denken is natuurlijk te begrijpen. Ook adreswijzigingen doorgeven wil men nog wel eens vergeten. Graag daarvoor uw medewerking. In de eerste maanden van 1995 verloren wij door overlijden anderstaande leden (voorover ons bekend):
K. Lanting, Heerenveen, 3-9 R.I. 10 jan. 1995
B. Schroor, Drachten, LSK 12 jan. 1995
T. Bergsma, Joure, 4-9 R.I. 12 jan. 1995
G. Dijkstra, Leeuwarden, 2-9 R.I. 13 jan. 1995
J. Beerda, Kollum, 2 HPVA 20 jan. 1995
S. Sikkema, Ter Idzardt, 5-9 R.I. 25 jan. 1995
N. Keuning, Drachten, 3-9 R.I. 24 febr. 1995.
Dat zij mogen rusten in vrede!

Henk Leeman

Noord-Brabant Oost

Secr. J. van der Ham,
De Kraan 50, 5056 EC Berkel-Enschot,
Tel. 013-333899.

NIUWJAARSRECEPTIE

Voor het eerst in haar bestaan hield onze vereniging op 17 januari j.l. een nieuwjaarsreceptie en wel in de kantine van de Koninklijke Marechaussee te Eindhoven. Op deze receptie, die in een aangedwongen sfeer verliep en waar

gelegenheid te over was om met elkaar van gedachten te wisselen, mochten wij ook een delegatie begroeten van de WAPENBROEDERS en van MADJOE afdeling Eindhoven. Tijdens deze receptie werd door ons de video-opname vertoond die wij hadden gemaakt van de uitzending van CAPITOOL, waarin de voorzitter van VOMI Nederland (J. Dijkema) ruimschoots in de gelegenheid werd gesteld de mening van de VOMI uit te laten spreken.

Gezien het succes van deze nieuwjaarsreceptie zal deze in het komende jaar zeker worden herhaald.

JAARVERGADERING

Onze jaarlijkse ledenvergadering zal gehouden worden op dinsdag 18 april a.s. en wel in de zaal van het parochiehuis GENDERDAL, u allen bekend van eerdere vergaderingen. Omdat één van de agendapunten een statutenwijziging zal zijn en de te verwachten opkomst statutair een 2e vergadering zal vereisen, is deze 2e vergadering gepland op 2 mei a.s. en wel in de kantine van de Kon. Marechaussee aan de Hastelweg in Eindhoven.

Voor beide vergaderingen zal aan ieder lid een éénmalige uitnodiging worden gezonden, waarop beide data zullen worden vermeld, alsmede de juiste lokaties en de te behandelen agenda. Vooruitlopend op deze vergadering roept het bestuur kandidaten op om de functie van 2e secretaris te vervullen; het bezit van een computer en liefst wonend in de nabijheid van Tilburg, is aanbevelenswaardig. De te benoemen 2e secretaris hoeft geen angst te hebben dat er "bergen werk" voor hem te verzetten zullen zijn; het doel is om de 1e secretaris wat werkzaamheden uit handen te nemen en om tijdens vakanties e.d. het secretariaat tijdelijk waar te nemen.

Ook ziet het bestuur graag aanmeldingen tegemoet van mensen die in een te vormen commissie plaats zullen nemen, welke commissie zich speciaal zal gaan toeleggen op het organiseren van te houden bijeenkomsten in ons gebied.

NORMANDIË-REIS

De door ons voorgestelde reis naar de invasiestranden van Normandië zal niet door ons worden verzorgd, hoewel daarvoor al een aantal mensen zich bij ons hadden aangemeld.

De organisatie daarvan is voor ons echter te groot, om welke reden wij u adviseren in contact te treden met VAFAMIL, de reisorganisatie van het Ministerie van Defensie, waarvan ook veteranen gebruik kunnen maken. Deze VAFAMIL organiseert een dergelijke reis begin mei of half september; bijzonderheden daarover vindt u in de rubriek VETERANENNIEUWS van o.a. DE LEGERKOER.

VRIJ REIZEN

Leden die de hen toegezonden vrijscheikbiljetten niet gaan gebruiken, worden verzocht deze aan onze vereniging ter beschikking te stellen; wij zoeken naar een oplossing om de nabestaanden van onze overleden leden de gelegenheid te geven van deze mogelijkheid te profiteren.

SCHENKINGEN

Schenkingen aan VOMI Noord-Brabant Oost kunnen op de aangifte Inkomstenbelasting worden opgevoerd; als u de daarvoor geldende drempel haalt, kunt u daarbij vermelden dat onze vereniging is gerangschikt onder de instellingen bedoeld in art. 24, lid 4 Successiewet 1956.

MADJOE

Het bestuur is een samenwerkingsverband aangegaan met de vereniging van ex-KNIL militairen, MADJOE genaamd, een sinds 1911 bestaande vereniging.

Dit samenwerkingsverband houdt in, dat leden van beide verenigingen elkaars bijeenkomsten kunnen bezoeken; dit betekent dus dat voor beide verenigingen het aantal bijeenkomsten een uitbreiding ondergaat; beide verenigingen blijven echter zelfstandig opereren en behouden hun eigen identiteit. Als eerste kunnen wij u melden dat MADJOE enige middagen verzorgt, welke bijeenkomsten altijd in het GENDERDAL worden gehouden.

De data van deze middagen zijn: 30 juni, 15 sept. en 6 dec. De kosten voor zo'n middag bedragen f 5,00 p.p., maar u zult daar geen spijt van hebben; probeert u het maar eens een keer. Opgeven bij uw secretaris, die dan met MADJOE contact opneemt om te zien of er plaatsen beschikbaar zijn.

Ook worden door MADJOE busreizen verzorgd en wel: 10 mei naar de archideeëntuin in Luttelgeest,

20 juli; bestemming nog niet bekend, 21 sept.; bestemming nog niet bekend.

Om u een indruk te geven van de kosten: de busreis op 10 mei a.s. kost per persoon f 69,00 all-in. U kunt zich bij uw secretaris opgeven; als er nog plaats over is kunt u meereizen.

J. v.d. Ham

Noord-Brabant West

2e sect. Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel, Cameedijk 1, 4706 EG Roosendaal, Tel. 01650-60546.

BIJENKOMST IN BERGEN OP ZOOM

Op 31 januari 1995 zagen we elkaar weer in Bergen op Zoom. Dank zij de inzet van enkele leden is Bergen op Zoom aan het uitgroeien tot een geliefde bijeenkomstplaats.

Mevr. Kruik-Boerdam van de S.D.V. kwam ons met een bezoek vereren en zo te zien had ook zij het naar haar zin.

De pers was aanwezig in de persoon van een journaliste van het Brabants Nieuwsblad. Het artikel dat twee dagen later in de krant stond, vonden wij niet zo geslaagd, maar dat komt meer voor.

Op onze bijeenkomst waren 120 personen aanwezig. Hiermee feliciteren wij Bergen op Zoom en danken A. van Hoojdonk en G. den Bouwmeester voor hun medewerking.

Piet Bosselaar en Jan van Dorst verzorgden de loterij en enkele van onze "meisjes" deelden de hapjes rond.

BIJENKOMST IN BREDA

Op 22 februari was er een filmmiddag, welke door 106 personen werd bezocht, voor Breda een record!

Er werden een tweetal films vertoond over onze tijd in Indonesië. De heer de Wit van de filmdienst werd vergezeld door de heer H. Rausch, de vroegere redacteur van de "Sobat". Ook de heer Heuker van Aurora was aanwezig om onze leden te informeren over reizen naar Indonesië.

Er was weer een loterij en voor de prijzen en de hapjes zorgden de families Gulickx en Blokland.

Met recht een geslaagde bijeenkomst. Aan het einde verkochten we boekjes "Tactie en Neut", welke gretig aftekonden. Op de volgende bijeen-

komsten n.l. in Zevenbergen en in Roosendaal zijn ze nog te koop.

Limburg

Sect. L.C. Zéguers, Ailbertuslaan 76, 6461 TC Kerkrade, Tel.: 0450-454013.

Het nieuwe jaar is in Limburg betrekkelijk kalm begonnen.

Maar dat wil niet zeggen dat er ook niets gedaan is. Integendeel. Verdere uitwerking van de in 1995 geplande activiteiten en het mogelijk nog uitbreiden daarvan vergden toch de nodige tijd en aandacht en vanzelfsprekend ook de ledenwerving.

Op het moment dat men dit leest zijn er toch al twee activiteiten in de vorm van contactbijeenkomsten voor leden (en niet-leden) gehouden, te weten in Horst en in Treebeek (Brunssum), respectievelijk op 4 en 30 maart.

Daarnaast is op het einde van de maand maart nog een brief naar alle leden gegaan met meer informatie, o.a. over nog te houden ledenactiviteiten; vooral over de op 2 juni a.s. te houden reünie in de Frederik Hendrikkazerne te Blerick. Gezien het succes van het afgelopen jaar verwacht het bestuur een nog grotere deelname. De aanmelding tot deelname aan deze reünie dient (om het kan niet vaak genoeg gezegd worden) te gebeuren vóór 15 mei a.s. op de wijze zoals deze in de toegezonden brief is aangegeven. Tijdens deze reünie zal er bij het op het kazerneterrein gelegen monument een korte, maar daarom niet minder stijlvolle, herdenking van de in voormalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea gesneuvelde kameraden worden gehouden.

Het geheel zal opgeluisterd worden met muziek. Dus sobats, nog snel even inschrijven, maar dan wel graag vóór 15 mei.

De overige geplande activiteiten, zoals deze ook reeds in de vorige uitgave van "Sobat" opgenomen waren, behoeven nog een aanvulling en wel bij de contactbijeenkomst op 24 oktober, daar was op dat moment nog geen adres van bekend waar deze gehouden zou worden. Thans kunnen wij U mededelen dat deze bijeenkomst gehouden zal worden in Café-Restaurant "t Groene woud", Groafschap Hornelaan 32 in Weert (ca. 10 minuten gaans vanaf het station in de nabijheid van het ziekenhuis).

Voor de excursie naar de AWAC's-vliegbasis in Teveren (Duitsland) zijn reeds meer dan 60 aanmeldingen binnengekomen. Daar wij echter nog niet weten hoeveel het maximum aantal deelnemers mag bedragen (vast te stellen door de leiding van de vliegbasis) en ook de exacte datum nog niet bekend is, adviseren wij (het bestuur) hen, die hierin geïnteresseerd zijn, maar nog niet hebben ingeschreven, dit alsnog te doen, maar dan wel graag zo spoedig mogelijk. Ledenwerving, waarvan in begin van dit artikeltje sprake is, is natuurlijk niet alleen maar een zaak voor bestuursleden, maar voor alle leden. Gaarne doen wij daarom bij deze nogmaals een beroep op iedereen om in zijn/haar kennissenkring eens rond te kijken wie er nog geen lid van de VOMI is van de oud-Indiëgangers en dan te proberen hem over de streep te trekken. Alvast bedankt hiervoor.

L.C. Zéguers

Overijssel

Secr. Almloseweg 80,
7671 RG Vriezenveen,
Tel. 0546-561348.

BIJEENKOMSTEN

Op 28 febr. hadden we de grote zaal besproken in het VEC-centrum "De Reggehof" in Goor. Deze prachtige grote accommodatie in het hart van Goor kan 400 personen bergen en op een paar min na was de zaal vol. Jac. de Wit draaide zijn films uit het Indië van toen met o.a. ook de begrafenis van Gen. Spoor. Je kan een speld horen vallen. Door publicatie in de diverse bladen, rond Goor, waren deze keer veel belangstellende oud-Indiëgangers van de partij met als resultaat veel nieuwe leden. Ook onze verloting ging naar een recordhoogte. Al met al een zeer geslaagde middag.

EXCURSIE LUCHTMACHTBASIS TWENTHE

Op 16 mei 1995 bestaat weer de mogelijkheid u op te geven voor een excursie naar de luchtmachtbasis Twenthe. Deze excursie is bestemd voor onze leden die deze middag nog niet eerder hebben meegemaakt. De luchtmacht biedt een heel interessant programma en de rijstafel die u tot slot wordt aangeboden is voor-

treffelijk. De kosten bedragen f 10,00 per persoon. Opgeven bij het secretariaat (zie boven).

BIJEENKOMSTEN

Op 11 april 1995 wordt u uitgenodigd onze jaarvergadering bij te wonen. Deze wordt gehouden in het zalen-centrum van Wim Reimink te Lemelerveld. Aanvang 13.30 uur. Na afhandeling van het huishoudelijk deel van de vergadering zal mevrouw Consuelo Zanoni uit Almelo een optreden verzorgen met haar Surinaams karakterpoppenspel. Komt allen, want, en de vergadering en het optreden van mevr. Consuelo, belooft interessant te worden.

In het vorige nummer van Sabat hadden we aangekondigd dat we op 28 maart de zaal besproken hadden voor een gezellige middag bij Wim Reimink. Gezien het steeds stijgend aantal bezoekers moest het bestuur naar een grotere zaal. Jammer, want het was bij Wim terlaoe baik. De middag zal nu gehouden worden in zaal "Grand Bellevue" aan de Schurinkstraat 44-46 te Ommen. Het programma is zeer bescheiden gehouden om vooral de mensen gelegenheid te geven voor een gezellige babbel. Voor de aanzet hiervan treden voor ons op "De Garvenschieten" uit Geesteren. De middag zal besloten worden met een Indisch buffet. De kosten bedragen f 20,00 per persoon. Dus selamat makan.

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. R.W. Gosselink,
Kronenburgsingel 785,
6831 GP Arnhem,
Tel. 085-233328.

ONZE JAARVERGADERING 1995

Het is nu begin maart, de copy voor het thans voor u liggende nummer van ons lijfblad moet ingeleverd worden. Maar als dit gelezen wordt is onze jaarbijeenkomst van 30 maart in de Oranjekuzeren in Schaarsbergen al weer achter de rug en is de spanning geweken: het kan zijn dat we opgelucht adem halen, maar we kunnen ons ook afvragen hoe we in de naaste toekomst zo'n bijeenkomst moeten houden. Want op het moment dat de aanmeldingstijd was gesloten telde-

we op een paar na maar liefst 400 deelnemers, waarbij de ervaring leert dat er toch altijd een aantal nadruppelen. De prognose, die wij in het februari-nummer van de SOBAT uitspraken (waarbij we met veel bravour spraken over een kleine 400 personen) is werkelijkheid geworden. Het eist organisatorische aanpassingen, niet alleen voor ons, maar zeer zeker voor het KASCO.

In die drukte is het begrijpelijk dat onze copy voor dit nummer slechts beperkt is, maar in het volgende nummer hopen wij voor hen, die deze jaarbijeenkomst misten en onze vele vrienden in het land, verslag uit te brengen.

Th.J. Koning

REGIO ARNHEM

Vanaf november 1994 vinden onze bijeenkomsten op de maandelijkse woensdagmiddagen plaats in het KTOM Bronbeek aan de Velperweg. Sinds dat wij deze lokatie kregen aangeboden, is het aantal bezoekers van deze middagen flink gestegen. In december hebben wij een Bingo-middag georganiseerd en in januari vertoonden wij de video-opname van de laatste herdenking te Roermond.

Woensdag 8 maart vond dan eindelijk het lang verwachte etentje plaats. Het was een gezellige middag. De rijstafel, die klaar was gemaakt door het personeel van Bronbeek, liet niets te wensen over. Iedereen heeft er van genoten. 12 april komen we weer bij elkaar, dan zullen we eens bekijken welke activiteiten wij zullen ondernemen voor de volgende maanden. Suggesties zijn altijd welkom.

Ioke Gosselink

Utrecht/'t Gooi

Secr. A.J.B. Martens,
Chico Mendesstr. 67,
3573 AW Utrecht,
Tel. 030-716895.

Op 6 januari met ons 7e V.O.M.I. jaar begonnen aan 1995. Op deze dag, net als vorig jaar, was er weer de Nieuwjaarsreceptie in het Marcus-centrum in Utrecht. Ondanks het slechte weer waren er een honderdtal mensen aanwezig. Na een welkomstwoord door de

voorzitter en de aanwezigen alle goeds en gezondheid te hebben toegewenst, gaf hij het woord aan onze landelijke voorzitter, de heer Jan Dijkema. Namens het Algemeen Bestuur van V.O.M.I.-Nederland hield hij een toch wel zeer geëmotioneerde speech over de achter ons liggende roerige periode. Zijn betoog werd door de aanwezigen onder doodsse stilte aangehoord en met een staande ovatie beloond.

Op deze wijze werd Jan Dijkema door ons beloond voor zijn vele werk dat hij voor de sobats verzet. Nogmaals hartelijk dank Jan, namens je Sobats uit Utrecht.

V.O.M.I.-Nederland bestaat dit jaar 10 jaar en wij dachten er goed aan te doen om u een indruk te geven over het begin, de groei en tot wat de V.O.M.I. nu is geworden (zie verder). Onze eerstvolgende bijeenkomst zal plaatsvinden op 22 april a.s. in de Kromhoutkazerne in Utrecht, dus zet deze datum maar vast in uw agenda. We hopen u op deze dag weer welkom te mogen heten. Ook hebben we weer een nieuwe verjaardagskaart kunnen maken. Vorig jaar mocht u er één ontvangen, dus vergeten we u niet. Met Sobat groet aan u allen, de voorzitter

J. v. Breukelen

TERUGBLIK

Terugblik op het ontstaan van V.O.M.I.-Nederland. Het begon allemaal in juni 1985 met een groepje veteranen, oud-Indiëgangsters. Zij richtten toen een comité oud-Indiëgangsters op, C.O.M.I. geheten.

Op 23 oktober resulteerde dat tot de oprichting van de huidige Vereniging Oud-Militairen Indiëgangsters, V.O.M.I. De bedoeling was om het contact met alle oud strijders van Lucht- Land- en Zeemacht te verstevigen, met als doelstelling het behartigen van de materiële en immateriële belangen van oud-militairen. Zo werden in het gehele land V.O.M.I. afdelingen opgericht, met uiteraard dezelfde doelstellingen. Alleen de afdeling Utrecht was nog een lege plek in het V.O.M.I. bestand. Leden van het toenmalige bestuur zochten contact met 2 voormalige makkers in Soest. Na zorgvuldig overleg verklaarden beide Soestenaars zich bereid om de V.O.M.I. trein in Utrecht te gaan trekken. Veel voorbereidend werk ging daar aan vooraf maar de trein kwam, zij

het slechts met 60 passagiers (leden) in beweging. Nu nog op zoek naar een geschikte locatie om een, zij het een summere eerste bijeenkomst, te houden. De eerste bijeenkomst was op 23 april 1988 in de nu al voor ieder lid bekende Kromhoutkazerne te Utrecht. Op deze dag werd de afdeling Utrecht/'tGooi een feit. De oprichtingstoespraak werd verzorgd door de Sobats Leo Berenbroek en Jaap in den Berken, beiden leden van het toenmalige hoofdbestuur.

Beiden waren zij ook de mannen die de huidige V.O.M.I. als pioniers vanaf het begin gestalte hebben gegeven. Voor deze was het, mogen we wel zeggen, een stuk idealisme en levenswerk, dat zijn beslag kreeg door de oprichting van V.O.M.I. Utrecht en wat later ook 't Gooi. Alle hulde voor deze beide mannen. Jammer was het dan ook voor ons en duizenden andere Sobats dat wij, door het overlijden in 1990 van Leo Berenbroek, afscheid van dit bestuurslid moesten nemen. Jaap in den Berken zijn we ook veel dank verschuldigd. Hij is inmiddels benoemd tot ere lid van de V.O.M.I. Regelmatig komen we in Utrecht 2 x per jaar bijeen en de opkomst is groot en gezien hun reactie's hebben zij ook veel waardering voor het werk dat door het bestuur wordt gedaan.

Maar het bestuur heeft voor wat de verzorging van onze bijeenkomsten aangaat ook uitstekende medewerking van het personeel van de Kromhoutkazerne (alle lof hiervoor). Zijn we begonnen met 60 leden, we kunnen nu rustig zeggen (nu zijn het er 360) dat we trots mogen zijn op het resultaat.

Helaas moeten we regelmatig afscheid nemen van hen die ons ontvielen en in ons orgaan "SOBAT" wordt daar dan ook melding van gemaakt. Zowel bij ziekte c.q. ziekenhuisopname of overlijden van één onzer leden. tonen wij onze belangstelling door het brengen van een bezoekje, gepaard gaande met bloemen. En bij overlijden zijn er altijd enkele bestuursleden aanwezig om van onze verbondenheid blijkt te doen geven.

De Veluwe

Secr. J.J.C. Stramrood,
Binnenhof 36,
6715 DP Ede,
Tel. 08380-38160.

Wij waren aangenaam getroffen van de vele reacties uit het hele land naar aanleiding van het "reisverslagje" van Sobat Riemsdijk in het februari-nummer. Allen die ons mededeelden dat het niet de "Bante Koe" maar de "van Oudshoorn" was die ons verder in Indië bracht, onze hartelijke dank. Het waren merendeels oud-Grenadiers die reageerden, waarvan er één bij was die nooit heeft geweten dat er ook nog een Bataljon Jagers op de "Kota Baroe" zat! Ook werd er gememoreerd dat we niet op Lombok werden gedebarkeerd! Dat klopt, we gingen richting Lombok om uiteindelijk op Morotai aan land te gaan. (De Jagers) Sobats, nogmaals onze dank voor de opheldering.

Jaap Stramrood

Zeeland

Secr. J. Kloet,
Veldzichtweg 4,
4456 RN Lewedorp,
Tel. 01196-12391.

Bij het verschijnen van deze Sobat is de jaarvergadering van 21 maart reeds voorbij. Voor deze jaarlijkse happening is nu ook weer veel belangstelling. Dit blijkt uit de aanmeldingen die reeds zijn binnengekomen.

ACTIVITEITEN

Op zaterdag 21 april a.s. verzorgd Mevr. Benjamins weer een Indische middag. Deze bestaat uit cabaret, maar ook zullen er tal van Indonesische lekkernijen door haar verzorgd worden. Deze middag staat dus in het teken van ontspanning, maar het culinaire wordt zeer zeker niet vergeten. Genoemde middag wordt gehouden in het "Moulengat" te Sluiskil. Aanvang half twee.

MONUMENTEN/GEDENKTEKENS

Het bestuur heeft alle gemeenten in de Provincie, door middel van een uitgebreid schrijven, het plaatsen van

herkenbare tekens "ter nagedachtenis aan onze gevallen Sobats" onder hun aandacht gebracht. Deze brochure is zo samengesteld dat we in de eerste plaats deze doelstelling in de Gemeenteraad proberen te brengen en een antwoord verwachten. De helft van deze gemeenten hebben thans antwoord gegeven; zeer uiteenlopend was hun antwoord. Ook hier voelt men de stromingen in onze samenleving zo, dat men liever geen aandacht wil schenken aan deze periode. Niettemin zijn enkele gemeenten reeds met een persoonlijk gesprek bezig en daaruit voortvloeiend zijn de plannen in een vergevorderd stadium. Momenteel kan ik nog geen definitieve toezegging op papier zetten, maar er zijn plannen om op 4 mei a.s. een gedenksteen te onthullen in Reimerswaal. We zullen belangstellenden zoveel mogelijk telefonisch op de hoogte brengen van deze plechtigheid, zodra wij definitief bericht hierover ontvangen hebben.

LEDENWERFACTIE

Medio januari j.l. is een brochure samengesteld en deze wordt aan alle oud-militairen Indiëgangers toegestuurd, waarvan we een adres weten of wordt toegespeeld door een referentiecommissie. Onze stoutste verwachtingen waren een 100-tal nieuwe leden te werven. Aan deze oproep gaven nu reeds een 70 personen gehoor en werden lid. Namens het bestuur heet ik hen allen van harte welkom als lid van onze vereniging en hoop dat zij zich spoedig, net als velen voor u, thuis zullen voelen bij de V.O.M.I.

INDONESIË-REIS

Hiervoor zijn 37 aanmeldingen binnen gekomen. Intussen is de reis geboekt en gedeeltelijk betaald. 29 maart houden we nog een laatste bespreking, tevens als kennismakingsmiddag. Onze vertrekdatum is 11 mei a.s. Er zijn nog enkele nagekomen gegadigden voor deze reis, maar zij waren te laat, jammer.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Sect. J. Ausma,
Lizststr. 117,
2551 TC Den Haag,
Tel. 070-3976413.

De bijeenkomsten in Voorburg op 11 januari j.l. en in Noordwijkerhout op 8 februari j.l. gaven een grote opkomst te zien. Hadden we in Voorburg gerekend op een 100 bezoekers, kwamen er bijna 300. Dat gaf problemen in de locatie, maar gelukkig konden we uitwijken naar de kerk en deze bood voldoende plaats. Tijdens de bijeenkomst in Voorburg konden we de heer A. Paalvast uit Maasdijk als 875e lid inschrijven. In Noordwijkerhout ook een grote opkomst, daar konden we de heer Warmendam uit Noordwijkerhout inschrijven als 900e lid. Onder felicitaties van het bestuur werden beide heren de "Vomi-das" omgedaan door de penningmeester.

We bereikten door de vele aanmeldingen in de loop van maart een ledenbestand van 915 leden. Heeft de aanwas van nieuwe leden iets te maken met het P.P. effect? De Vomi is door deze persoon veel in de publiciteit geweest en heeft daarvoor een grote naamsbekendheid gekregen. Het bestuur heeft dan ook grote waardering voor het bestuur van VOMI-Nederland voor de wijze waarop zij het Vomi standpunt naar voren heeft gebracht en verdedigd.

MONUMENTEN/GEDENKTEKENS

Het bestuur is met 10 gemeenten in bespreking over het plaatsen van gedenktekens voor onze gesneuvelden. Tot concrete plannen of voorstellen hebben de besprekingen nog niet geleid. Het is een moeizame weg die we moeten gaan. De uitzending van ons naar Indië kon toentertijd wel vlotter geregeld worden. Jammer, maar het bestuur blijft volhouden.

NORMANDIEREIS

Omdat we al één bus vol hadden gaat de reis door. Als u deze Sobat leest is deze reis weer achter de rug. De commissie uit het bestuur die belast is met de organisatie is druk bezig met de regeling van de reis.

ALGEMENE VERGADERING

Op 16 mei houden we onze jaarlijkse Algemene Vergadering in de OO. Mess van de Alexanderkazerne aan de van Alkemadelaan te Den Haag. Toegang tot het kazernecomplex alleen op vertoon van uw veteranenpas.

Aanvang van de vergadering 14.00 uur, zaal open om 13.30 uur. Om portokosten te beperken zenden wij de jaarstukken niet aan een ieder toe, wel kunt u ze aanvragen bij onze secretaris. Uiteraard liggen de jaarstukken voor de vergadering voor een ieder klaar. Omdat het een statutaire vergadering betreft hebben alleen leden toegang. Dus dit keer moet u helaas uw partner thuis laten.

REGIOVERTEGENWOORDIGERS

Er is, mede gelet op de groei van onze vereniging, grote behoefte aan regioverteenwoordigers. Deze kunnen de werkzaamheden van het bestuur verlichten, met name die van het organiseren van activiteiten in de regio's, zij zijn ter plaatse beter bekend dan het bestuur.

Vooraf voor de regio's Leiden, Wassenaar, Gouda, Bodegraven, Woerden en Den Haag zoeken wij nog personen die zich willen inzetten voor de VOMI. Meldt u zich aan bij onze secretaris Jannes Ausma.

ACTIVITEITEN

27 april in Ter Aar, Het Dorpshuis. Het programma zal bestaan uit een film- of diavoorstelling. Voor alle bijeenkomsten geldt: aanvang 14.00 uur.

ONTHULLING PLAQUETTE

Op 4 mei wordt in Rijswijk een plaquette onthuld ter nagedachtenis aan de Rijswijkse gesneuvelden in Indië. Aanvang 14.30 uur, Hofrustpark, aan de Laan van Hofrust te Rijswijk. Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld.

PENNINGMEESTER

Zestien leden hebben de contributie 1995 nog niet betaald, ondanks herinneringen hieraan. We moeten helaas ook leden uitschrijven, het ledenbestand bedraagt nu 905 leden. Leden bedanken om uiteenlopende redenen. Bepaalde situaties zijn erg schrijnend. Betrokkenen zijn inmiddels overleden en vaak na een lang ziekbed. Het bestuur betreurt het in hoge

mate dat zij daar geen bericht van heeft ontvangen. Het bestuur kan daardoor geen blikken van belangstelling of van medeleven tonen. Bericht toch aan onze secretaris, tel. 070-3976413 of sociaal-commissaris, tel. 01793-1637 dat u ziek bent en is het u bekend dat een Sobat ziek is, meldt dat dan ook.

W.G.L. Topée

Zuid-Holland Zuid

Secr. A.G. Geurink,
Oranjelaan 35
3311 DH Dordrecht.
Tel. 078-130180.

EXCURSIES NAAR VUGHT EN OIRSCHOT

Ook dit jaar kan Zuid-Holland Zuid haar leden twee dagexcursies in het vooruitzicht stellen, n.l. op 11 mei a.s. naar Vught en op 8 juni a.s. naar Oirschot. De dag in Vught brengen wij door in de Broederode- en de Frederik Hendrikkazerne met een bezoek aan de machinistenopleiding aldaar en een rondleiding op het terrein van de Bruggenschool te Hedel. De gehele dag zijn wij te gast bij de GENIE. De max. capaciteit voor deze excursie bedraagt 200 personen. De tweede excursie op 8 juni a.s. gaat naar Oirschot en daar zijn wij te gast in de "Generaal-Majoor De Ruyter van Steveninckkazerne". Zowel in Vught als in Oirschot waren wij eerder op bezoek en het is verheugend dat Ger de Jong in zijn contacten beide Commandanten bereid gevonden heeft om ons te ontvangen. De max. capaciteit voor de excursie naar Oirschot bedraagt 400 personen. De kosten per excursie bedragen F 25,00 p.p., waarvan het grootste deel bestemd is voor de vervoerskosten naar en van de genoemde plaatsen. Bij deze prijs zijn inbegrepen koffie met cake bij de ontvangst, een rijstmaaltijd, ons door het Ministerie aangeboden, alsmede enige consumpties. VOMI-leden in Zuid-Holland Zuid, die aan één van de genoemde excursies wensen deel te nemen kunnen zich hiervoor opgeven bij:
Ger de Jong - Voorzitter -
Tel. 01857-1902.
Arnold Geurink - Secretaris -
Tel. 078-130180.
Arie van Stenis - Penningmeester -
Tel. 01804-25353.

In verband met de beperkte capaciteit van 200 personen voor de excursie op 11 mei a.s. zal inschrijving voor deelname plaatsvinden aan de hand van volgorde van aanmelding. Deelnemers(sters) ontvangen schriftelijk bericht met tegelijk toezending van hun deelnemersbewijs, opgave van busopstapplaats en vertrektijd, alsmede de consumptiebonnen voor die dag.

GEDENKSTENEN/PLAQUETTES IN ONZE REGIO

Sinds 1990 streeft VOMI ZUID-HOLLAND ZUID ernaar om bestaande oorlogsmonumenten in Nederland, die geplaatst zijn ter herinnering aan de tweede wereldoorlog, uit te breiden met de namen van in het voormalig Nederlands Oost-Indië en Nieuw-Guinea omgekomen militairen. In een aantal gemeenten werd inmiddels navraag gedaan naar de namen van aldaar woonachtige militairen, waarvan is komen vast te staan dat zij in de periode 1945-1962 zijn omgekomen. De huidige stand van zaken is als volgt:

RIDDERKERK - onthulling van een gedenksteen met 7 namen vond plaats op 27 april 1991.

SCHOONHOVEN - onthulling van een gedenksteen met 1 naam vond plaats op 28 april 1994.

De volgende onthullingen staan voor de komende 2 maanden op het programma:

ZWIJNDRECHT - vrijdagmiddag 21 april a.s. Behalve de Burgemeester van Zwijndrecht, de heer Corporaal, zullen hierbij aanwezig zijn mevr. Zuydweg, directeur van de Stichting Dienstverlening Veteranen en de heer de Jong, voorzitter VOMI Zuid-Holland Zuid, overige bestuursleden en belangstellenden.

's GRAVENDEEL - vrijdagmiddag 28 april a.s. In aanwezigheid van de Burgemeester mevr. Salet die evenals G. de JONG een toespraak zal houden.

CAPELLE a/d IJssel - de bedoeling is om op zaterdag 29 april a.s. een gedenkplaat op het reeds bestaande oorlogsmonument te onthullen. De commissie, bestaande uit Jan van Campen (ex O.V.W.-er), Simon Frétes (oud-KNIL-militair) en Henk de Wit (ex-dienstplichtige), zal hieromtrent nader berichten.

HENDRIK-IDO-AMBACHT - op 4 mei a.s. tijdens de Nationale

Dodenherdenking wordt op het bestaande oorlogsmonument een plaquette met 3 namen onthuld in aanwezigheid van de Burgemeester, de heer Broekhuis en bestuursleden van VOMI ZUID-HOLLAND ZUID.

Nabestaanden van de omgekomen militairen zullen worden uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn, evenals in Hendrik-Ido-Ambacht woonachtige VOMI-leden en bekende niet-leden Oud-Militairen Indiëgangers. Tenslotte zijn in de gemeente ALBLASSERDAM en BINNENMAAS momenteel besprekingen gaande omtrent plaatsing van een gedenksteen c.q. plaquette. Momenteel is het wachten op een definitieve afronding. VOMI-leden uit ZUID-HOLLAND ZUID worden verzocht, indien mogelijk, acte de présence te geven bij één of meer van de genoemde onthullingen. BARENDRECHT; ook hier zijn de gesprekken zover gevorderd, dat onthulling van een gedenksteen c.q. plaquette eind april a.s. verwacht kan worden.

H.C. Clasquin

Canada

Secr.: D. Walinga,
12 Leocrasstreet,
BRAMALEA,
Ontario, CANADA, L6S 3K6.
(905) 457-8782.

Het is winter in Canada en dit artikel wordt geschreven vanuit Florida (USA), waar we ieder jaar enkele maanden verblijven. Dit jaar was het een verblijf met een verrassing, want we ontmoetten daar Totie en Dolf Mennens, de penningmeester van VOMI-Nederland in Orlando. Samen hebben we veel gesproken over VOMI-aangelegenheden, maar zijn ook zijn wesen "Boten" in Tavares. Het gebeurt natuurlijk niet iedere dag dat wij leden van het bestuur VOMI-Nederland mogen begroeten. Na de "rust" staat er al weer heel wat op het programma voor onze "Branche" in Canada. De eerste "Board of Directions"-meetings (Bestuur), samen met onze "District-representatives" was gepland op 18 maart 1995. Hier werden de plannen besproken en gemaakt voor 1995. Na de contributieverhoging is gebleken dat, gelukkig, weinig Sobats hebben bedankt voor het lidmaatschap en we hopen

dan ook in het jaar 1995 het ledenaantal van 200 te bereiken.

Helaas komen wij hier in Canada ook tot de ontdekking dat sommige van onze leden de behoefte hebben aan meer persoonlijk contact met andere sobats. Daarvoor heeft het bestuur van VOMI (Ontario) CANADA een verzoekschrift verzonden aan de "Sociale Commissie en Fonds Sociale Zorg VOMI-Nederland" om Canada zo mogelijk te helpen met financiële steun. Wij hopen en vertrouwen hierop een voor ons zo gunstig mogelijk antwoord te mogen ontvangen. Dan is het mogelijk om aan onze "District-Representatives" een kostenvergoeding te kunnen verlenen. Onze afstanden in Canada zijn nl. niet te vergelijken met Nederland en mede daardoor zijn de kosten aanmerkelijk hoger. In de volgende "Sobat" hopen wij de plannen voor 1995 te kunnen vermelden.

Donald Walinga.

OP ZOEK NAAR

Sobat D.F. Bentschop Knook, gediend hebbende bij 3-5 R.I. later ingedeeld bij 4-7 R.I. en weer later ingedeeld bij een KNIL eenheid in Zuid-Sumatra en Lamping districten. Na zijn diensttijd is hij dierbare spullen kwijt geraakt.

Hij is nu op zoek naar:

- 1 mouw-embleem Y Brigade;
- 1 mouw-embleem Gadjah Merah;
- 1 mouw-embleem Demonenkop;
- 1 mouw-embleem 7 Dec. Div.;
- 1 mouw-embleem Palmboom Div.;
- 2 schouderbandjes 3e Inf.;
- 2 schouderbandjes 7e Inf.;
- 2 schouderbandjes KNIL.

Wie kan de heer Bentschop Knook helpen? Hij is gaarne bereid er een vergoeding voor te geven. Zijn adres is: M.A. de Ruyterstr. 1, 4695 EL St. Maartensdijk, Tel. 01666-3044.

De dochter van gesneuvelde sobat J. Dam van het 2e Mitrailleur-Bataljon (zij heeft haar vader nooit gekend) is op zoek naar een exemplaar van

"GEDENKBOEK TWEDE MITRAILLEUR-BATALJON 1947-1950"

Als er iemand is die zijn exemplaar wil afstaan of misschien een exemplaar over heeft, wordt hij verzocht contact op te nemen met: Henk Leeman, secr. VOMI-Friesland, Drostlaan 68, 8303 EE Emmeloord, Tel. 05270-16717.

50 JAAR MILITAIR TANDHEELKUNDIGE DIENST

24 februari was het 50 jaar geleden dat dit onderdeel werd opgericht. Ter gelegenheid van dit jubileum was er een contactdag georganiseerd in het Officiers Casino van de Vliegbasis Soesterberg waar de koffie met gebak klaar stond. De genodigden werden door de Chef Kolonel tandarts A.J. Burdorf en de Brigade Generaal arts B.C. Mels welkom geheten. Dr. J.M. van Doorne van het Akademisch Ziekenhuis Utrecht opende de rij sprekers en hield een lezing met de titel: "Is bijzondere tandheelkunde militair bijzonder?" Tijdens deze uiteenzetting werden dia's getoond waaruit bleek tot wat men in staat was. Tussen de toespraken door werd er muziek ten gehore gebracht door een combo onder de leiding van de Kolonel Burdorf. De militaire kaakchirurgie werd nader belicht door de Prof. Dr. P. Egyedi wat eveneens vergezeld ging met diavertoning. Hierna gaf de Kon. Militaire Kapel een concert ten gehore wat werd

beantwoord met een staande ovatie. De champagne en andere drankjes stonden klaar om op dit 50-jarig jubileum een toet uit te brengen waarbij tevens de contacten verder werden uitgebreid. Het lopend koud buffet was buitengewoon goed verzorgd en om twee uur volgde een toespraak door de Kolonel tandarts R.W.J. Slijboom onder de noemer: "Haalt de Militair Tandheelkundige Dienst het jaar 2000?" Hieruit bleek dat ook dit onderdeel van de bezuinigingen van Defensie zou lijden. De Kolonel tandarts A.J. Burdorf gaf zijn visie op deze problematiek met als hoofd: "Zit er nog muziek in de militaire tandheelkunde?" en volgens zijn stelling zit er wel degelijk nog muziek in. Na deze lezingen bood de Chef tandarts Zeemacht een kado aan zijnde een binnenhelm welke behangen was met tandheelkundig "gereedschap". Namens de Veteranen Tandheelkundige Dienst 1945-1962 was er een delegatie uitgenodigd die de Chef

tandarts Burdorf een waterverf impressie aanbodt voorstellende het verblijf van deze dienst in het v.m. Ned. Indië. Ter afsluiting van deze bijeenkomst kreeg ieders bezoeker een fles wijn aangeboden.

Aad Ouwendijk,
Veteranen Militair Tandheelkundige Dienst

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning!
Met meer leden meer kracht!*

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden!

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van Uw auto!

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van Uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50
V.O.M.I. stickers	f 1,00
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00
	portvrij
V.O.M.I. luxe aanstekers	f 9,00
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00
V.O.M.I. demobilisatiespeeldje met sureté verguld	f 10,00

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto.

U kunt de artikelen ook bestellen bij de **Beheerders** van het **Fonds Sociale Zorg:**

a. L. van Eijk, Oost Kanaalweg 12, 2461 EP Ter Aar
Tel. 01722 - 2705, Postgiro 6131844

b. Tj. J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15, 2461 VJ Ter Aar
Tel. 01722 - 2452

Ook hier wordt minimaal f 2,50 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

POSTZEGELS

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, bewaar ze en stuur ze naar **Mevrouw Jac. Holewijn, De Goede Hoop 13, 2021 AP Haarlem, Tel. 023 - 253058.**

De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg VOMI - Nederland.**

Alle aangesloten Verenigingen worden verzocht ook aan de inzameling mee te werken.

V.B.

PRIVACY TOURS en BASE TOURS van AURORA

PRIVACY TOURS zijn individuele doch verzorgde reizen, opgesteld aan de hand van persoonlijke wensen. In het bijzonder geschikt voor hen die iets terug proberen te vinden van hun vroeger verblijf in Indonesië, hun werk aldaar of hun verblijfplaatsen.

U kunt dus zelf bepalen wanneer u wilt vertrekken, met welke luchtvaartmaatschappij u wilt vliegen enz.

BASE TOURS komen tot stand na bestudering van de ervaringen van bepaalde categorieën mensen die vroeger voor kortere of langere tijd in Indonesië verbleven.

Bij het bepalen van de reissom gaat men uit van een zo voordelig mogelijk arrangement, gerelateerd aan een verantwoorde uitvoering.

Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om vanaf f 2625,- een 22-daagse reis te ondernemen naar Java.

AURORA TRAVEL SERVICE B.V.

(ANVR/SGR nr. 1502/1474)

Clauskinderweg 28-29, 1069 HN Amsterdam. Tel. 0206199377/6199396

(zaterdag telefonisch niet bereikbaar).

Kantooruren: maandag t/m vrijdag 09.00 - 17.00 uur. Zaterdag 09.00 - 12.00 uur

Bent u geïnteresseerd in deze reizen, geef ons dan telefonisch of schriftelijk uw wensen door.

Wij maken dan vrijblijvend een reisvoorstel met de daarbij behorende reissom.

Inlichtingen omtrent prijzen, dienstregelingen, afvaandata, enz. worden verstrekt volgens de laatste in ons bezit zijnde gegevens, echter onder alle voorbehoud.

Registratie K.v.K. Amsterdam 147489